

2016

Kelan kuntoutustilasto

FPA-statistik
Rehabilitering

Kelan kuntoutustilasto 2016

www.kela.fi/tilastot > vuositilastot

FPA-statistik | Rehabilitering 2016

www.fpa.fi/statistik > årsstatistik

Toimitus

Kela

PL 450, 00056 Kela

Timo Partio

Puh. 020 634 1382

etunimi.sukunimi@kela.fi

Redaktion

FPA

PB 450, 00056 FPA

Timo Partio

Tel. 020 634 1382

fornamn.efternamn@fpa.fi

Tilaukset

Puh. 020 634 1502

tilastot@kela.fi

www.kela.fi/tilastot

Beställningar

tilastot@kela.fi

www.fpa.fi/statistik

ISSN 1796-0479 = Suomen virallinen tilasto (sähköinen)

ISSN 1796-0894 = Kelan kuntoutustilasto (sähköinen)

Lukijalle

Kelan kuntoutustilasto 2016 -julkaisu sisältää keskeiset tiedot Kelan kuntoutuspalveluista ja niiden ajalta toimeentuloturvana maksettavasta kuntoutusrahasta. Julkaisussa on tietoja kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta. Kelan kuntoutustilasto ilmestyy vuosittain. Sitä on julkaistu tilastovuodesta 1978 lähtien.

Julkaisu kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan ja täyttää viralliselle tilastolle asetetut laatukriteerit. Linkit julkaisua koskevan tilaston (Kelan kuntoutus) laatuselosteisiin löytyvät tilaston kotisivulta www.kela.fi/tilastot-aiheittain_tilasto-kelan-kuntoutuksesta. Julkaisun on toimittanut Timo Partio. Julkaisun tuottamiseen ovat osallistuneet Timo Lehtonen, Anne-Mari Kilpeläinen ja Hanna Tarna. Ruotsinkielisestä käännöksestä vastaavat Kelan kielenkääntäjät.

Helsingissä maaliskuussa 2017

Hennamari Mikkola

Vesa Ylönen

Till läsaren

Publikationen FPA-statistik, Rehabilitering 2016 innehåller centrala uppgifter om de rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten, FPA, tillhandahåller och om den rehabiliteringspenning som betalas för att trygga klienternas försörjning under rehabiliteringen. Publikationen ger information om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, de kostnader som åtgärderna medför samt om rehabiliteringspenningen.

FPA:s rehabiliteringsstatistik utkommer årligen. Den har publicerats allt sedan statistikåret 1978.

Publikationen ingår i serien Finlands officiella statistik (FOS) och uppfyller därmed de kvalitetskrav som gäller för den officiella statistiken. Länkar till kvalitetsbeskrivningar som gäller statistiken i publikationen (FPA-rehabilitering) finns på statistiksidorna på FPA:s webbplats på adressen www.fpa.fi/statistik-efter-amne_statistik-over-fpa-rehabilitering. Publikationen har redigerats av Timo Partio. Timo Lehtonen, Anne-Mari Kilpeläinen och Hanna Tarna har medverkat vid framställningen av publikationen. Översättningen till svenska har gjorts av översättarna vid FPA.

Helsingfors i mars 2017

Hennamari Mikkola

Vesa Ylönen

Sisällys

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja	6
2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen	9
3 Aineisto ja sen luotettavuus	17
4 Käsitteet	19

Taulukot

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2016: sukupuoli ja ikäryhmä	40
---	----

Kuntoutuspäätökset

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2016: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ratkaisulaji	43
3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ratkaisulaji	44

Kuntoutujat

4. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: sairauspääryhmä, sairausryhmä ikäryhmä ja sukupuoli	47
5. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä	50
6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	51
7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: maakunta ja ikäryhmä	52
8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä	52
9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: ammattiasema, ammattipääryhmä, sairauspääryhmä ja sukupuoli	53
10. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä	54
11. Kuntoutuksen kehittämistoiminta vuonna 2016 : kustannukset, kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä	55
12. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2016: kuntoutujat ikäryhmittäin	56
13. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2016: kustannukset ikäryhmittäin	56

Kustannetut kuntoutustoimenpiteet

14. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä	58
15. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	59

Kuntoutuskustannukset

16. Kuntoutuskustannukset vuonna 2016: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste	61
17. Kuntoutuskustannukset vuonna 2016: maakunta, erityisvastuualue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	62
18. Kelan järjestämän kuntoutuksen kustannukset vuonna 2016: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste	63
19. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	64

Kuntoutusraha

20. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu	66
21. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä.....	67
22. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä.....	67
23. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: maakunta, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty.....	68
24. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20 a §) vuonna 2016: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli.....	69
25. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä	70
26. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2016: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä	70

Innehåll

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder.....	22
2 En översikt av FPA-rehabiliteringen.....	25
3 Materialet och dess tillförlitlighet.....	33
4 Begrepp	35

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja

Kelan järjestämää kuntoutusta ja maksamaa kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin viimeksi vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005.

1.1 Kuntoutuspalvelut

Kelan järjestämän kuntoutuksen tarkoituksena on vajaakuntoisten tai vaikeavammaisten työ- ja toimintakyvyn parantaminen ja säilyttäminen niin, että hän selviää mahdollisimman hyvin työssä ja jokapäiväisessä elämässään sairaudestaan tai vammastaan huolimatta.

Kela järjestää *ammattillista kuntoutusta, vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta, kuntoutuspsykoterapiaa ja harkinnanvaraisena kuntoutuksena muuta ammatillista tai lääkinnällistä kuntoutusta.*

Kuntoutus edellyttää yleensä, että henkilölle on laadittu kokonaisvaltainen kuntoutussuunnitelma. Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tulee aina perustua 1–3 vuodeksi tehtyyn kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kelan on tarvittaessa selvitettävä henkilön kuntoutustarve, viimeistään silloin, kun hänelle maksettujen sairauspäivärahojen suorituspäivien määrä ylittää 60. Myös ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä on varmistettava, että kuntoutusmahdollisuudet on selvitetty.

Kelan järjestämät kuntoutuspalvelut hankitaan pääsääntöisesti hankintalain mukaisesti tarjouskilpailutuksen perusteella.

Ammatillinen kuntoutus

Ammatillinen kuntoutus on tarkoitettu työikäisille, joiden työkyky on heikentynyt tai joilla on uhka tulla työkyvyttömäksi lähivuosina. Kuntoutuksen tarkoitus on edistää työssä jaksamista, työhön palaamista tai työikäisen nuoren työelämään pääsyä. Ammatillisena kuntoutuksena järjestetään

- ammatillista koulutusta tai valmennusta työkyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi (esim. kuntoutustutkimuksia ja työkokeilua, työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta, ammatillista uudelleen- ja jatkokoulutusta)
- avustusta elinkeinon tai ammatin harjoittamiseen
- ammatillisen koulutuksen vuoksi välttämätöntä peruskoulutusta ja
- vaikeavammaisen työssään tai opiskelussaan tarvitsemat kalliit ja teknisesti vaativat apuvälineet.

Kuntoutuksen järjestäminen ei kuitenkaan ole Kelan tehtävä, jos kuntoutuksesta vastaa työ- tai opetushallinto taikka työeläkejärjestelmä.

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus

Kela järjestää alle 65-vuotiaille henkilöille vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta ja korvaa kuntoutuksesta aiheutuneita kustannuksia. Tarkoituksena on, että kuntoutuksen avulla kuntoutuja pystyy työskentelemään tai selviytymään arkielämän toiminnoista paremmin sairaudesta tai vammasta huolimatta. Tavoitteena on työ- tai toimintakyvyn turvaaminen tai parantaminen. Vaativa lääkinnällinen kuntoutus voidaan järjestää kuntoutuslaitok-

nessa tai terapiana. Vaativana lääkinällisenä kuntoutuksena järjestetään myös kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseja.

1.1.2016 alkaen kuntoutujan ei ole tarvinnut enää saada vammais- tai hoitotukea saadakseen Kelan järjestämää vaativaa lääkinällistä kuntoutusta.

Kuntoutuspsykoterapia

Kuntoutuspsykoterapian tavoitteena on tukea ja parantaa kuntoutujan työ- ja opiskelukykyä. Kuntoutuksella turvataan työelämässä pysyminen tai sinne siirtyminen, työhön paluu tai opintojen edistyminen.

Kela korvaa kuntoutuspsykoterapiaa 16–67-vuotiaille. Alle 16-vuotiaiden terapiasta vastaa julkinen terveydenhuolto.

Kuntoutusterapia voi olla yksilö-, ryhmä-, perhe- tai paripsykoterapiaa tai kuvataideterapiaa. Lisäksi 16–25-vuotiaille nuorille terapia voi olla musiikkiterapiaa. Nuoren kuntoutusterapiaan voi liittyä myös vanhempien ohjaukseyntejä.

Harkinnanvarainen kuntoutus

Harkinnanvarainen kuntoutus on tarkoitettu pääasiassa työikäisille, joilla sairaus tai vamma haittaa työkykyä. Harkinnanvaraista kuntoutusta järjestetään eduskunnan vuosittain myöntämällä rahamäärällä. Harkinnanvarainen kuntoutus voi olla esim. kuntoutus- tai sopeutumisvalmennuskursseja, yksilöllisiä kuntoutusjaksoja, neurologista kuntoutusta tai apuvälineitä työhön.

Varoja voidaan käyttää paitsi yksilöön kohdistuvaan kuntoutukseen myös sairauksien ehkäisemiseen ja kuntoutusta koskevaan tutkimustoimintaan. Tätä muuta kuin yksilöön kohdistuvaa kuntoutusta, jonka vuotuiset kustannukset ovat viime vuosina olleet muutama miljoonia euroja, ei käsitellä tässä tilastossa.

Matkakustannusten korvaaminen

Kela korvaa kuntoutuksesta aiheutuneita matkakustannuksia, jos matkat ovat olleet tarpeelliset kuntoutuksen takia. Matkakustannuksina korvataan omavastuusuuden ylittävät kustannukset yleensä halvimman matkustustavan mukaan.

Vuodesta 2005 alkaen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutusjärjestelmän kautta, minkä vuoksi ne eivät enää sisälly kuntoutuskustannuksiin.

1.2 Kuntoutusraha

Kuntoutusraha turvataan kuntoutujan toimeentuloa kuntoutukseen osallistumisen ajalta, kun kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy. Kuntoutusrahaa voi saada 16–67-vuotias, joka kuntoutuksen vuoksi ei pysty tekemään työtä. Kuntoutusrahaetuuden mukaisia etuuksia ovat *kuntoutusraha* sekä *harkinnanvaraiset ylläpitokorvaus* ja *kuntoutusavustus*.

Kuntoutusrahan maksamisen edellytyksenä on, että hakijalla on hyväksyttävä kuntoutuspäätös esim. Kelasta tai työterveyshuollosta (nuoren ja oppisopimuskoulutuksessa olevan vajaan kuntoisen kuntoutusrahan saaminen ei edellytä kuntoutuspäätöstä). Kuntoutusrahan myöntäminen nuorelle

edellyttää lisäksi, että hänelle on tehty henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma.

Kuntoutusrahaa maksetaan sellaisen kuntoutuksen ajalta, jota annetaan joko Kelan järjestämänä tai terveydenhuoltolain, työterveyshuoltolain, sopeutumisvalmennuksena vammaispalvelulain tai perhekuntoutuksena lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain tai päihdehuoltolain nojalla. Oppisopimuskoulutuksen perusteella kuntoutusrahaa voidaan maksaa vajaakuntoiselle henkilölle ilman kuntoutuspäätöstä oppisopimuskoulutuksen ajalta. Myös kuntoutujan omaiselle, joka osallistuu sopeutumisvalmennukseen tai perhekuntoutukseen, voidaan maksaa kuntoutusrahaa. Jos kuntoutuja saa kuntoutuksensa ajalta palkkaa, kuntoutusraha maksetaan hänen työnantajalleen.

Vajaakuntoiselle 16–19-vuotiaalle voidaan maksaa *nuoren kuntoutusrahaa* ammatillisen kuntoutumisen varmistamiseksi ja työllistymisen edistämiseksi. Vajaakuntoisuutta arvioidaan tällöin lääkärinlausunnon ja tarvittaessa muiden terveydentilaa, työtä ja ammattia koskevien selvitysten avulla. Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke myönnetään pääsääntöisesti vasta 20 vuotta täyttäneelle.

Kuntoutusraha on pääsääntöisesti samansuuruinen kuin sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha. Vähimmäismääräinen päiväraha maksetaan silloin, kun kuntoutusraha muiden määräytymissäännösten nojalla jäisi tätä pienemmäksi. Ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettava kuntoutusraha on sairauspäivärahaa suurempi.

Harkinnanvaraisella kuntoutusavustuksella voidaan tukea kuntoutujan työllistymistä kuntoutuksen jälkeen. Sen myöntäminen harkitaan aina yksilökohtaisesti. Avustus on verotettavaa tuloa. Avustusta on käytetty hyvin vähän.

Ylläpitokorvausta voidaan maksaa kuntoutujalle kuntoutuksesta aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi. Sitä maksetaan lähinnä kuntoutustutkimusten, -kokeilujen ja avokuntoutuksen ajalta. Ylläpitokorvaus on veroton.

2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen

2.1 Kuntoutuksen laajuus

Valtioneuvoston vuoden 2002 kuntoutusselonteossa kuntoutus määritellään ihmisen tai ihmisen ja ympäristön muutosprosessiksi, jonka tavoitteena on toimintakyvyn, itsenäisen selviytymisen, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen. Kuntoutus on suunnitelmallista ja monialaista toimintaa, jonka tavoitteena on auttaa kuntoutujaa hallitsemaan elämäntilanteensa.

Kela on keskeinen kuntouttaja Suomessa, jossa vastuu kuntoutuksen järjestämisestä jakautuu monelle eri taholle. Sosiaalivakuutuksella, sosiaali- ja terveydenhuollolla ja työhallinnolla on jokaisella omat kuntoutustehtävänsä. Terveydenhuollon ja Kelan kuntoutuksen vertaamista keskenään vaikeuttaa se, että terveydenhuollon kuntoutuksesta ei ole olemassa yksityiskohtaisia tilastoja. Yhtenä syynä tähän on se, että terveydenhuollossa on usein vaikea määritellä sitä, milloin sairaanhoito loppuu ja kuntoutus alkaa.

Useimmat kuntouttajat järjestävät vain joko ammatillista, lääkinnällistä tai sosiaalista kuntoutusta. Kelan kuntoutukseen sisältyy sekä ammatillista että lääkinnällistä kuntoutusta. Lisäksi Kela maksaa kuntoutusajan toimeentuloturvana kuntoutusrahaa.

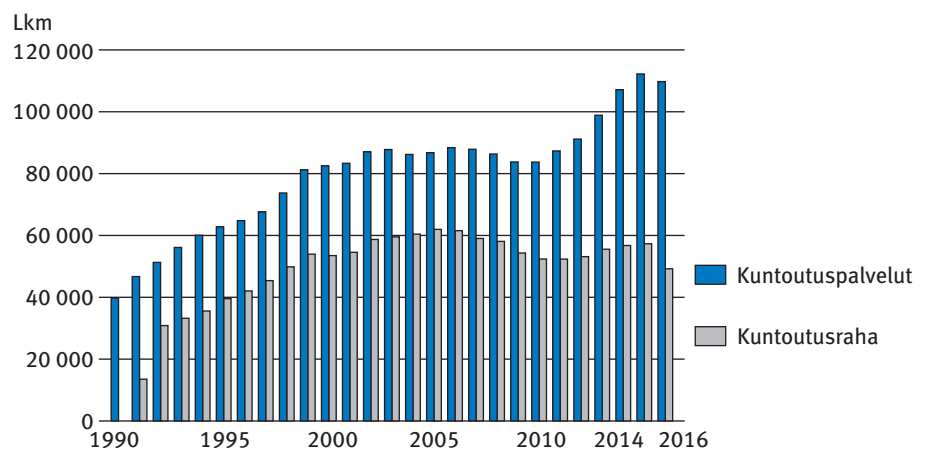
Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat käytännössä saada kaikki Suomessa asuvat henkilöt. Tilastossa ovat mukana kaikki kuntoutajat, joiden kuntoutuksesta Kelalle on vuoden aikana aiheutunut kustannuksia tai joille on vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa.

2.2 Kuntoutujien lukumäärä

Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olevien henkilöiden määrä ylitti ensi kertaa 100 000 henkilön rajan vuonna 2014. Vuonna 2016 kuntoutujia oli 109 740, mikä oli 2,2 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Kuvio 1

Kuntoutusetuuksia saaneet 1990–2016

Kuntoutujien määrä kuitenkin kasvoi kaikissa Kelan kuntoutusmuodoissa, paitsi harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa. Harkinnanvaraisen kuntoutuksen saajien määrä pieneni neljänneksellä. Tähän vaikutti lähinnä se, että ASLAK-kurssien järjestäminen lopetettiin hallituksen säästötoimenpiteiden vuoksi.

2.3 Kuntoutuskustannukset

Kelan yksilökohtaisen kuntoutuksen menot olivat vuonna 2016 456 miljoonaa euroa, mikä oli 2,9 % enemmän kuin edellisvuonna. Kuntoutusrahaa maksettiin 104 miljoonaa euroa, mikä oli 4,4 % enemmän kuin vuotta aiemmin. (Kuvio 2).

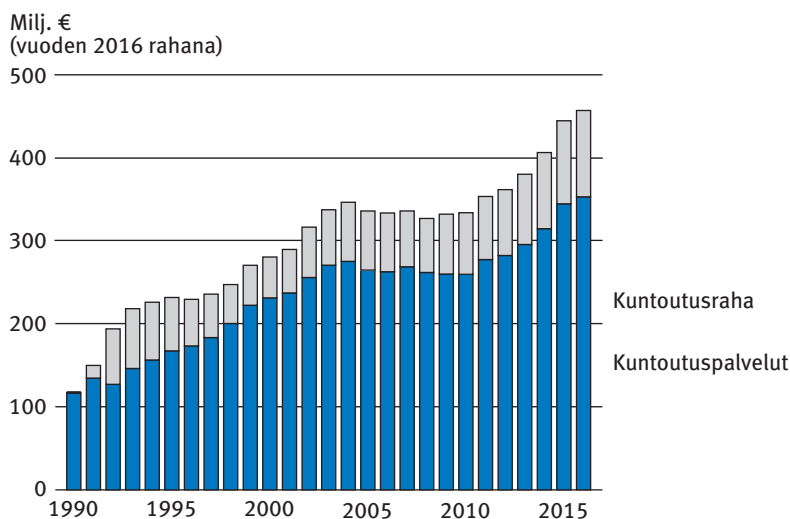
Ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 37 miljoonaa (kasvua 9,7 %), vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen 193 miljoonaa (kasvua 5,9 %), kuntoutuspsykoterapiaan 58 miljoonaa (kasvua 46,0 %) ja harkinnanvaraiseen kuntoutukseen 65 miljoonaa euroa (vähennystä 45,9 %). Kuvio 3 havainnollistaa, miten kuntoutuskustannukset jakaantuvat kuntoutujien iän ja kuntoutusmuodon mukaan.

Keskimääräiset kuntoutuspalvelukustannukset olivat 3 210 euroa kuntoutujaa kohti vuodessa. Keskimääräiset reaalikustannukset ovat pysyneet noin 3 000 eurossa 2000-luvun puolivälistä lähtien. Kuntoutusrahaa maksettiin kuntoutusajalta keskimäärin 2 110 euroa (Kuvio 4).

Yksittäisistä kuntoutustoimenpiteistä selvästi muita kalliimpaa oli moniammatillinen yksilökuntoutus (mm. lasten ja nuorten tuki- ja liikuntaelin ja reumakuntoutus), jonka keskimääräiset kustannukset olivat 7 900 euroa.

Kuvio 2

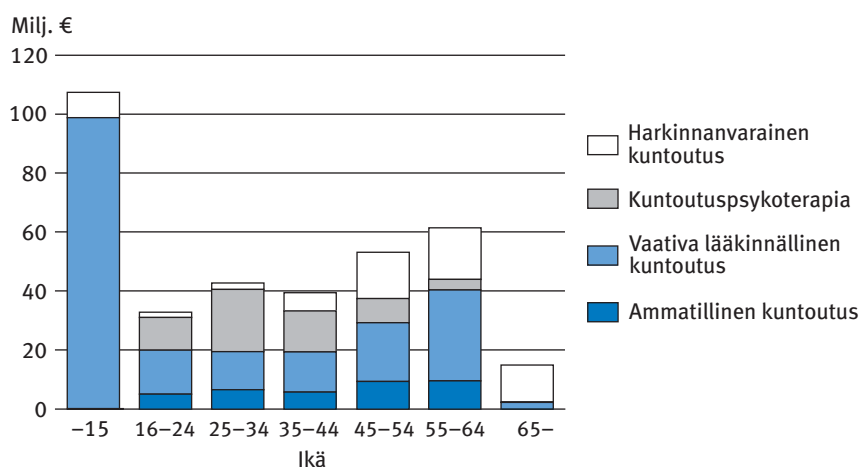
Yksilökohtaisen kuntoutuksen kustannukset 1990–2016

Huom. Kuntoutuksen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutuslain perusteella vuoden 2005 alusta lähtien.

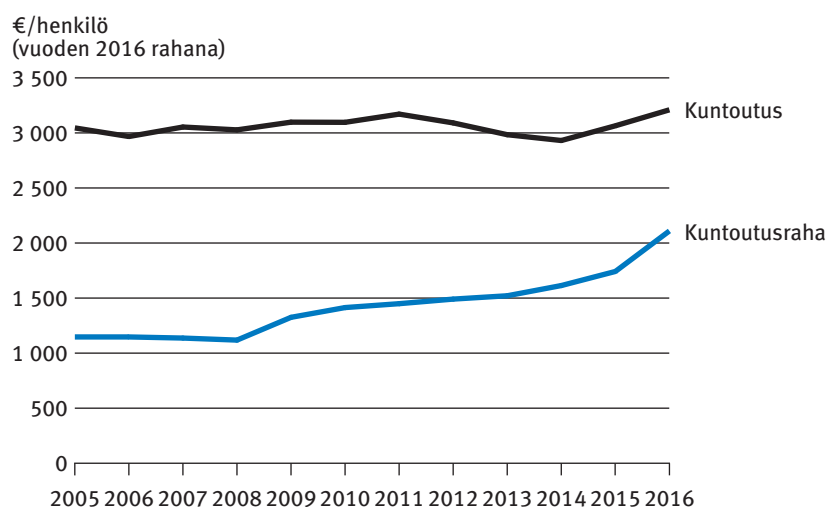
Kuvio 3

Kuntoutuspalvelukustannukset iän ja lakiperusteen mukaan 2016

Kuvio 4

Keskimääräiset kuntoutuskustannukset kuntoutujaa kohti vuodessa 2005–2016

2.4 Kuntoutuspalvelujen sisältö

Kela on 2000-luvulta lähtien järjestänyt aiempaa enemmän lyhytkestoisempaa kuntoutusta pitkäkestoisen kuntoutuksen (esim. ammatillinen koulutus) sijaan. Kuntoutujien lukumäärä on kasvanut vaativassa lääkinällisessä kuntoutuksessa ja harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa sekä viime vuosina myös ammatillisessa kuntoutuksessa. Erityisen paljon on kasvanut kuntoutuspsykoterapia, joka eriytyi lakisääteiseksi toiminnaksi vuoden 2011 alusta.

Harkinnanvaraiseen kuntoutukseen, joka on pääosin lääkinällistä kuntoutusta, osallistui 34 200 henkeä vuonna 2016. Harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa on aiemmin kuntoutujia ollut eniten ASLAK-kursseilla (ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus), joille osallistui enää

5 800 kuntoutujaa. Moniammatilliseen yksilökuntoutukseen osallistui 3 800 ja sopeutumisvalmennuskursseille 3 400 henkeä.

Kuntoutuspsykoterapiaa sai kaikkiaan 31 400 henkeä (Taulukko 1).

Ammatillista kuntoutusta sai 19 500 henkeä. Ammatillisen kuntoutuksen yleisin kuntoutusmuoto oli ammattikoulutus, johon osallistui 6 700 henkeä. TYK-kuntoutusta (työkykyä ylläpitävä ja parantava kuntoutus) sai 4 300 kuntoutujaa.

Vaativaa lääkinällistä kuntoutusta sai 28 300 henkeä. Sen yleisin kuntoutus on fysioterapia, jota sai lähes 15 500 henkeä. Moniammatilliseen yksilökuntoutukseen osallistui 2 400 henkeä. Toimintaterapiaa sai 8 600 ja puheterapiaa 9 800 henkeä.

Henkilö voi saada useampaa kuntoutustoimenpidettä vuoden aikana. Taulukkojen yhteissummissa henkilö esiintyy kuitenkin vain kerran.

Taulukko 1. Kelan kuntoutuspsykoterapian saajat ja kustannukset vuosina 2003–2016

	Psykoterapiaa saaneet		Kustannukset Milj. euroa
	Yhteensä	Nuoret	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1
2009	14 703	4 476	21,5
2010	15 757	4 812	22,9
2011	18 245	5 496	27,6
2012 ²	20 374	6 328	31,9
2013 ²	22 576	7 182	35,1
2014 ²	25 050	7 970	37,7
2015 ²	27 300	8 738	39,8
2016	31 410	6 470	58,0

¹ Kelan ja kuntien välistä psykiatrisen kuntoutuksen järjestämistä selvitettiin ja samalla tarkennettiin Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian myöntöperusteita. Vuodesta 2004 alkaen lasten psykoterapian järjestämisvastuu on ollut kokonaan julkisella terveydenhuollolla.

² Henkilö laskettu vain kertaalleen joko harkinnanvaraisena myönnettyä psykoterapiaa (vuonna 2015 enää joitakin kuntoutujia) tai kuntoutuspsykoterapiaa saaneeksi.

2.5 Kuntoutujien ikärakenne

Uusien kuntoutujien mediaani-ikä oli 39 vuotta. Mediaani-ikä on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana muutamalla vuodella. Huomattavasti muita nuorempia ovat vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen osallistuvat, joista 61 % oli alle 16-vuotiaita. Harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa mediaani-ikä oli 54 vuotta.

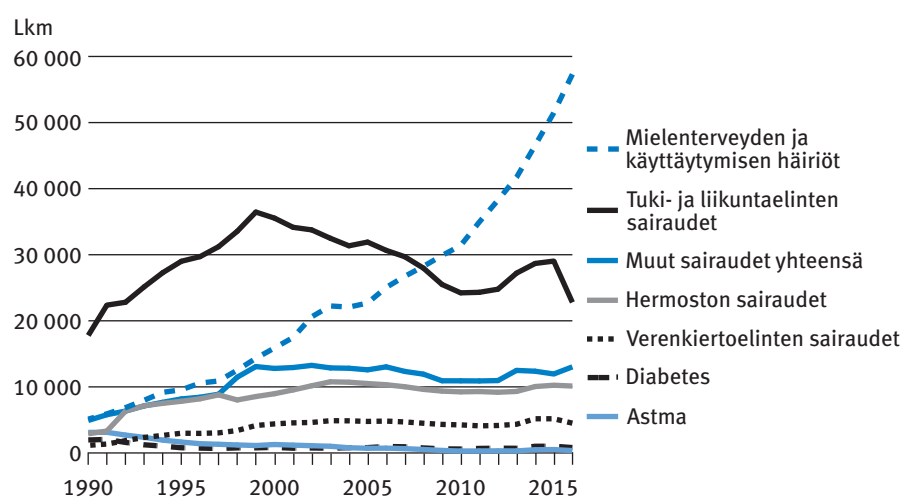
2.6 Kuntoutuksen perusteena oleva sairaus

Kelan kuntoutukseen hakeutumisen yleisin syy ovat ongelmat mielenterveydessä. Ne syrjäyttivät tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuntoutuksen yleisimpänä sairausryhmänä 1990-luvun lopulla. Mielenterveyskuntoutujien määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2007 vuoteen 2016. (Kuvio 5).

Vuonna 2016 mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi kuntoutusta sai 58 000 henkeä. Kun sairausryhmästä poistetaan kehitysvammaiset, oli varsinaisia mielenterveyskuntoutujia 53 500 henkeä. (Kuvio 6).

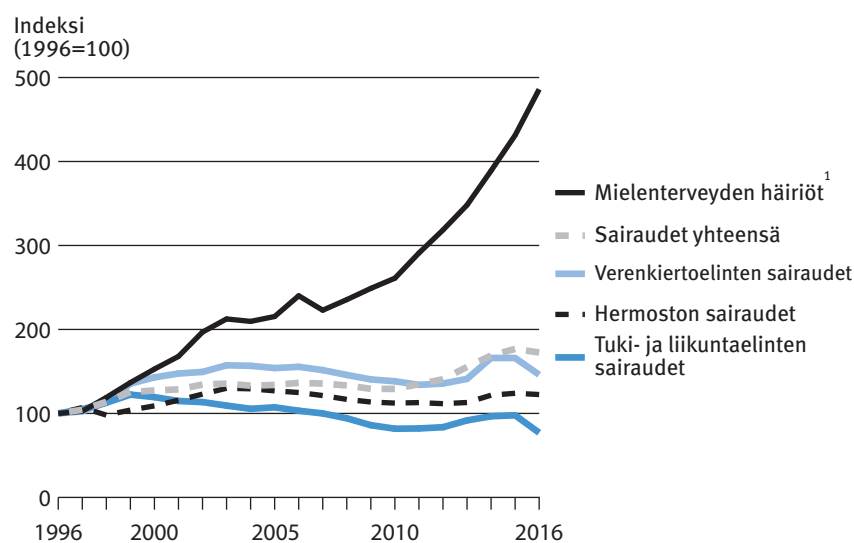
Kuvio 5

Kuntoutuspalveluja saaneet sairauden mukaan 1990–2016

Kuvio 6

Kuntoutuspalveluja saaneet eräissä sairausryhmissä 1996–2016

¹ Ei sisällä älyllistä kehitysvammaisuutta.

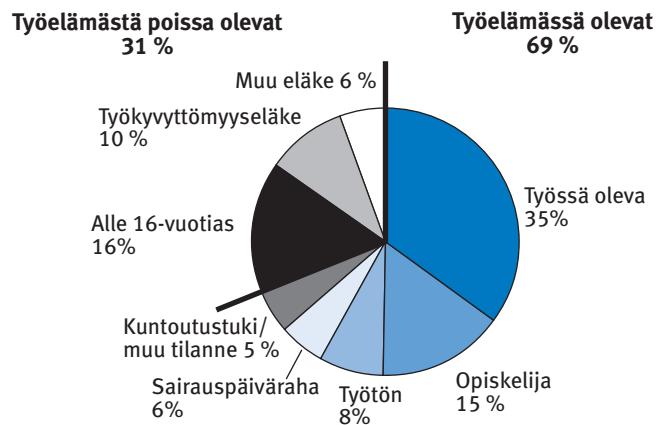
Tuki- ja liikuntaelinsairauksien (Tules) vuoksi kuntoutusta sai 23 500 henkeä, mikä oli noin viidennes vähemmän verrattuna Tules-kuntoutujien määrään vuonna 2008. Muita yleisiä sairausryhmiä olivat mm. hermoston sairaudet ja verenkiertoelinten sairaudet.

2.7 Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta

Kuntoutujien työtilanne kartoitetaan ennen kuntoutusta. Työelämän piirissä olevista kuntoutujista suurin ryhmä on työssä käyvät, joiden osuus kaikista kuntoutujista on 35 %. Kuntoutujista joka kolmas ei osallistunut työelämään, kuten kuvio 7 ilmenee.

Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta 2016

Kuvio 7

2.8 Kuntoutujien ammattiasema ja ammatti

Ammattiasemasta ja ammatista tallennetaan tieto 16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta kuntoutujilta Kuntoutustilastossa otettiin käyttöön Ammattiluokitus 2010 tilastovuoden 2015 alusta lähtien. Vuoden 2015 tietoihin sisältyy paljon vanhan luokituksen mukaisia ammattikoodeja, joita ei voida luokitella.

Ammatissa toimineista kuntoutujista oli palkansaajia 92 % ja yrittäjiä 8 %. Työllisestä työvoimasta yrittäjiä oli 10,7 % (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus, 2014).

Palkansaajista 45 % työskenteli asiantuntija-ammattissa ja 55 % työteki-
jämmissä. Asiantuntija-ammatteihin on tässä laskettu johtajat, erityisasi-
antuntijat ja asiantuntijat. Muut ammatit on luettu työtekijämmissä.

2.9 Kuntoutujien alueellinen jakautuminen

Kuntoutujien alueellinen jakautuminen ei ole juurikaan muuttunut vuosien varrella. Kuntoutujia on ollut jo 1970-luvulta lähtien suhteellisesti eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa. Vuonna 2016 kuntoutujia oli eniten Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaalla (Kuvio 8). Vähiten kuntoutujia oli Ahvenanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Pohjanmaalla (Kuvio 9). Siellä missä kuntoutujia on suhteellisesti muita enemmän, kuntoutujat saavat yleisemmin vaativaa lääkinällistä kuntoutusta. Etelä-Suomessa kuntoutus painottuu muuta Suomea enemmän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

2.10 Kuntoutusraha

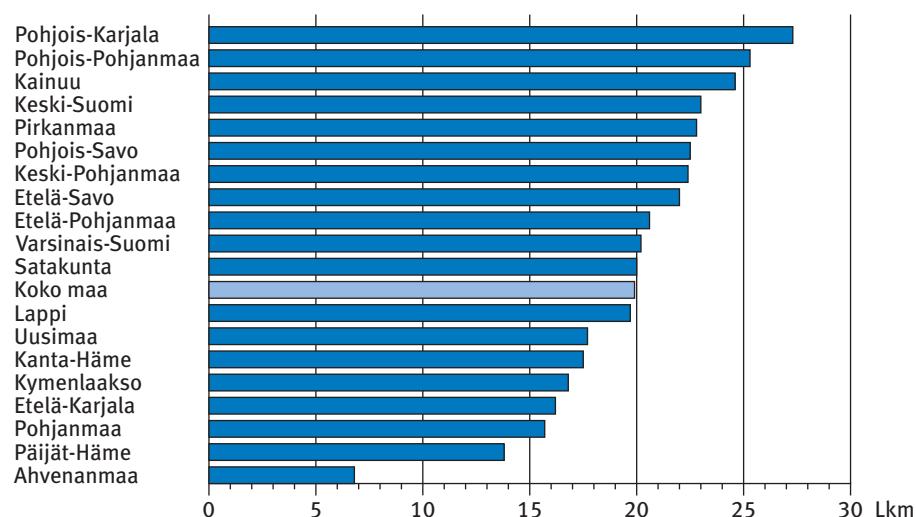
Kuntoutusrahaa, jota maksetaan kuntoutusajan toimeentuloturvana, sai 49 200 kuntoutujaa, mikä oli 14,1 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuntoutusrahan saajista 69 % (34 400) oli Kelan järjestämässä kuntoutuksessa. Muiden lakien perusteella kuntoutusrahaa saavista yleisin ryhmä oli nuorten kuntoutusrahan saajat, joita oli 8 400.

Kuntoutusrahaa maksettiin 104 miljoonaa euroa, mikä oli 4,4 % enemmän kuin edellisvuonna. Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olleille kuntoutusrahaa maksettiin 51 miljoonaa euroa. Nuoren kuntoutusrahaa maksettiin 48 miljoonaa euroa.

Kuvio 8

Kuntoutuspalveluja saaneiden lukumäärä 1 000 asukasta kohti maakunnittain 2016

Kuvio 9

Kuntoutuspalveluja saaneiden osuus (promillea) väestöstä kunnittain vuonna 2016
Osuus väestöstä, ‰

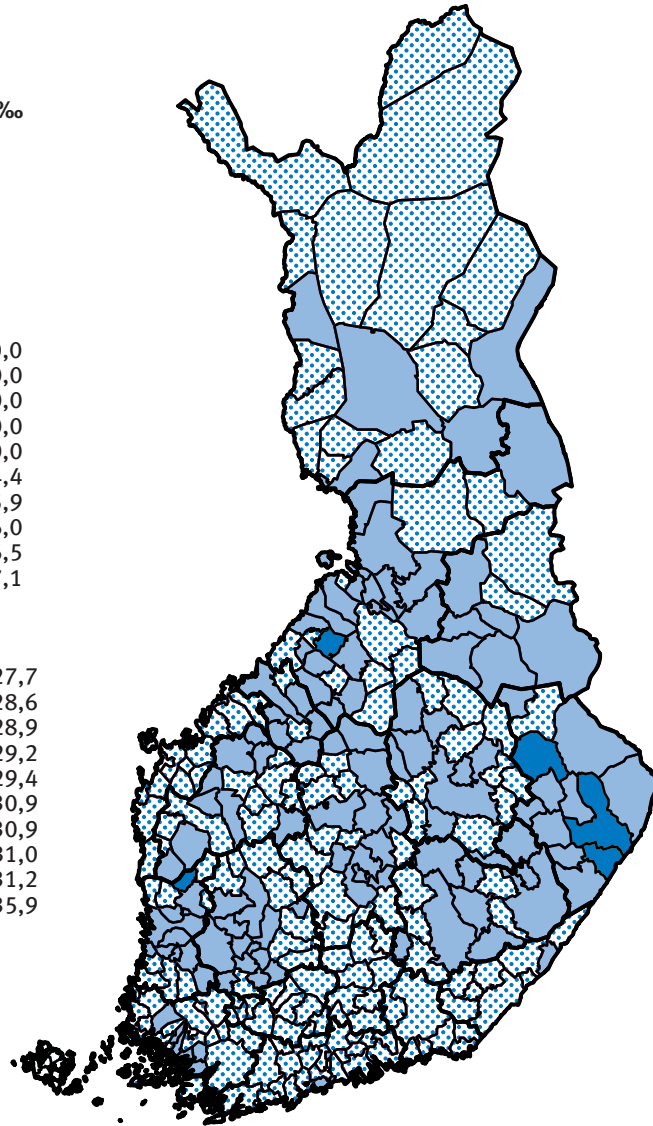
	- 9,9
	10,0-19,9
	20,0-29,9
	30,0-

Pienin suhdeluku

Föglö	0,0
Kumlinge	0,0
Kökar	0,0
Lumparland	0,0
Sottunga	0,0
Jomala	4,4
Lemland	5,9
Hammarland	6,0
Eckerö	6,5
Maarianhamina	7,1

Suurin suhdeluku

Oulu	27,7
Puolanka	28,6
Vaala	28,9
Evijärvi	29,2
Ilomantsi	29,4
Tohmajärvi	30,9
Joensuu	30,9
Juuka	31,0
Honkajoki	31,2
Oulainen	35,9

3 Aineisto ja sen luotettavuus

3.1 Aineisto

Julkaisun tiedot perustuvat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmistä syntyviin etuustietokantoihin. Käsittelyjärjestelmät ovat etuuksien käsittelyä ja maksatusta palvelevia tietojärjestelmiä. Etuustietokannat sisältävät etuuden myöntämisen ja maksamisen kannalta tarpeellisia tietoja kuntoutusta saavista henkilöistä ja Kelan maksamista kuntoutusrahoista.

Kuntoutusetuuksia koskevat hakemukset käsitellään ja ratkaistaan Kelan toimistoissa. Hakemuksen käsittelyn ja maksatuksen yhteydessä syntyvät tiedot tallentuvat etuustietokantoihin. Niistä kootaan henkilö- ja maksutapahtumatason tilastointitiedostoihin ne tiedot, joita tilastoinnissa tarvitaan. Tilastointitiedostojen tietosisältöä täydennetään Kelan väestö-, alue- ja oppilaitostiedoilla.

Kelan järjestämää kuntoutusta ja kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005. Tätä ennen kuntoutuslainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan 1990-luvun alussa; lainsäädäntö tuli voimaan 1.10.1991. Uudistuksella pyrittiin turvaamaan aikaisempaa paremmin kuntoutuksenaikainen toimeentulo, selkeyttämään kuntoutuksen järjestämisen työnjako sekä tehostamaan viranomaisen ja yhteisöjen työnjakoa. Koska lainsäädäntöuudistus muutti kuntoutuksen sisältöä, eivät ennen vuotta 1992 julkaistut kuntoutustilastot ole täysin vertailukelpoisia kyseisen vuoden jälkeen julkaistujen tietojen kanssa. Ennen lainsäädäntöuudistusta Kelan kuntoutus jaettiin ammatilliseen kuntoutukseen, lääkinnälliseen kuntoutukseen ja tutkimuksiin.

Kuntoutusetuuksiin on tehty lakimuutoksia myös vuoden 2005 jälkeen. Nämä muutokset ovat olleet vaikutuksiltaan kuitenkin pienehköjä, joten kuntoutustilastoja voidaan pitää vertailukelpoisina vuodesta 1992 lähtien. Yksi keskeisistä lakimuutoksista on ollut psykoterapian eriytyminen harkinnanvaraisesta kuntoutuksesta omaksi lakisääteiseksi kuntoutuspsykoterapiaksi vuoden 2011 alusta.

Kelan tilastollisessa vuosikirjassa on selostus kuntoutusetuuksien lainsäädännöllisestä kehityksestä. Vuoden 2011 vuosikirjassa ja sen jälkeen ilmestyneissä kirjoissa selostus kattaa muutokset 1.1.1995 lukien, tätä edeltäneet muutokset on selostettu vuosikirjassa 2010 tai sitä vanhemmissa vuosikerroissa.

Kuntoutuspalvelujen käsittelyjärjestelmään tehtiin muutoksia vuoden 2001 lopussa. Uudistuksen seurauksena kuntoutuksen päätösmenettely muuttui, minkä vuoksi kuntoutuspäätösten lukumäärä kasvoi vuodesta 2001 vuoteen 2002 noin 39 000 päätöksellä. Myös vuoden 2003 tilastoissa käytetty päätöskäsite eroaa teknisesti hieman vuoden 2002 tilastoissa käytetystä käsitteestä. Tämä aiheutti sen, että vuonna 2003 tilastoitiin 15 100 päätöstä vähemmän kuin edellisvuonna.

Kelan kuntoutusetuuksien tilastointijärjestelmä uusittiin vuoden 2013 alusta. Uudistuksen vaikutus julkaistaviin tietoihin on varsin pieni, joten aiempien vuosien tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2013 tietojen kanssa. Uudistuksen seurauksena kuntoutusrahasta ei vuodelta 2013 saada

mm. kuntoutustoimenpide- ja sairaustietoa. Jatkossa nämä tiedot ovat jälleen saatavissa, kun kuntoutus- ja kuntoutusrahajärjestelmien tiedot ovat yhdisteltävissä.

3.2 Luotettavuus

Tämän julkaisun tilastot perustuvat Kelan kuntoutusetuuksia (kuntoutuspalvelut ja kuntoutusraha) koskevaan kokonaisuuteen. Tilastojen pohjana ovat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmistä saatavat henkilö- ja maksutapahtumatason tiedot. Käsittelyjärjestelmissä tehdään ohjelmallisia luovallisuus- ja loogisuustarkistuksia, joissa ohjelma vaatii käsittelijää korjaamaan ja tarkistamaan tiedot. Maksettujen etuuksien rahamäärät täsmäytetään kuukausittain tai vuosittain kirjanpidon maksatustietoihin.

4 Käsitteet

4.1 Tilastoyksiköt

Hakemukset

Kuntoutuspalvelu- ja kuntoutusrahhakemukset täytetään yleensä kuntoutujan kotipaikkakunnan Kelan toimistossa. Samalla kuntoutuspalveluhakemuksella voidaan hakea useaa eri kuntoutustoimenpidettä.

Päätökset

Kelan toimistoissa käsitellään ja ratkaistaan kaikki kuntoutushakemukset. Kuntoutuspäätös on joko *myönteinen* tai *hylkäävä*, taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusetuuden maksaminen. Kuntoutushakemus voi koskea joko yhtä tai useampaa kuntoutustoimenpidettä. Jos hakemus koskee useita toimenpiteitä, jotka ratkaistaan samanaikaisesti, tehdään henkilölle yksi päätös. Päätöksen sisältämät toimenpiteet tilastoidaan kuitenkin aina eri kuntoutustoimenpidepäätöksinä.

Henkilölle annetaan kuntoutusasiasta *tarkistuspäätös*, jos hänen kuntoutussuunnitelmansa tai kuntoutusperusteensa muuttuvat. Tavallisin muutos on uusi kuntoutussuunnitelmaan lisätty kuntoutustoimenpide, joka koskee esimerkiksi avoterapian jatkojaksoa tai kuntoutussuunnitelmaan lisättyä uutta kuntoutustoimenpidettä. Tarkistuspäätöksiä voidaan pitää normaaleina kuntoutusratkaisujina. Ne ovat lähes aina myönteisiä ratkaisuja.

Henkilölle annetaan *lakkautuspäätös*, jos kuntoutus keskeytyy, oikeus kuntoutusetuuteen päättyy tai etuuden maksamisen edellytykset eivät muutoin täyty.

Kuntoutusrahapäätös voi olla joko myönteinen tai hylkäävä taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusrahan maksaminen. Myös kuntoutusrahasiassa voidaan tehdä tarkistuspäätös.

Kuntoutusetuuksien saajat

Kuntoutuja/kuntoutuspalvelun saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana kustannettu kuntoutusta. Kuntoutustoimenpidepäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin. Kuntoutujiksi luetaan myös ne henkilöt, joille on maksettu pelkästään Kelan myöntämää (Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista) kuntoutusrahaa. *Uusi kuntoutuja* on henkilö, joka ei ole saanut Kelan kuntoutusta vähintään viiteen vuoteen.

Kuntoutusrahan saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa lain Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista perusteella tai muun lain perusteella järjestetystä kuntoutuksesta tai joka on saanut kuntoutusrahaa vain vajaakuntoisena nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuksen perusteella tai joka on saanut pelkkää ylläpito-korvausta. Kuntoutusrahapäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin.

Kuntoutustoimenpiteet

Kuntoutus esitetään tilastoissa kuntoutuslainsäädännön mukaisesti luokiteltuna ammatilliseen kuntoutukseen, vaativaan lääkinnälliseen kuntou-

tukseen, kuntoutuspsykoterapiaan ja harkinnanvaraiseen kuntoutukseen. Kelan kuntoutus voidaan siten jakaa neljään kuntoutusmuotoon.

Kuntoutustoimenpiteellä tarkoitetaan sitä kuntoutuspalvelua, joka kuntoutujalle on järjestetty. Kunkin kuntoutustoimenpiteen sisältö on määriteltävä yksityiskohtaisesti Kelan etuusoheissa (www.kela.fi/kuntoutus).

Kustannukset

Kustannukset muodostuvat varsinaisista toimenpidekustannuksista ja kuntoutuksenaikaisesta toimeentuloturvasta (kuntoutusraha). Kustannukset koskevat vuoden aikana maksettuja kustannuksia.

Tässä tilastossa esitetyt yksilöön kohdistuvat kuntoutuskustannukset ovat hieman pienemmät kuin Kelan tuloslaskelmassa ilmoitetut kuntoutusmenot. Tämä johtuu siitä, että kuntoutushankkeiden tutkimuskustannuksia ja muita hallinnollisia menoja ei kirjata kuntoutuksen etuustietojärjestelmään, vaan suoraan Kelan kirjanpitoon. Myöskään harkinnanvaraisen kuntoutuksen siirtovelan muutokset eivät sisälly tämän tilaston kuntoutuskustannuksiin.

4.2 Kuntoutujia, toimenpiteitä ja kustannuksia kuvaavat tekijät

Ikä

Kuntoutujien ikä määräytyy sen perusteella, minkä ikäisiä he olivat vuoden lopussa. Ikää koskevissa taulukoissa on jakaumien ohella esitetty mediaani-ikä ikärakenteen havainnoimisen helpottamiseksi. Kuntoutujien mediaani-ikä on se ikä, jota vanhempia ja nuorempia on yhtä paljon.

Sairaus

Sairaudella tarkoitetaan kuntoutus- tai kuntoutusraha hakemuksen perusteena olevaa sairautta. Tieto sairaudesta saadaan niistä, jotka ovat saaneet Kelalta kuntoutuspalveluja, nuoren kuntoutusrahaa tai kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen ajalta.

Kuntoutushakemukseen merkitään pääsairaus ja enintään kaksi lisäsairautta.

Sairaudet esitetään kuntoutustilastoissa joko sairauspääryhmän tai yksittäisen sairauden/sairausryhmän tarkkuudella. Yksittäisten sairauksien ja sairausryhmien valinnan perusteena on ollut niiden merkittävyys kuntoutuksen kannalta.

Sairausdiagnoosit ja niitä vastaavat koodit perustuvat kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitokseen (ICD-10), joka otettiin Suomessa käyttöön vuoden 1996 alusta. Se perustuu edelliseen (ICD-9) luokitukseen. Uuden luokituksen käyttöönoton vuoksi vuotta 1996 vanhempia sairausluokitukseen perustuvia tilastoja ei voi suoraan verrata tämän julkaisun tilastoihin.

Ammatti ja ammattiasema

Kuntoutujan ammatiksi merkitään hänen viimeinen pääasiallinen ammatinsa. Ammattitieto tallennetaan kaikista 16 vuotta täyttäneistä kuntoutujista.

Kansallinen Ammattiluokitus 2010 perustuu kansainvälisen työjärjestön (ILO) laatimaan ja YK:n vahvistamaan ISCO-08 -ammattiluokitukseen.

Luokittelun taustalla on työntekijän ammattitaidon käsite, jolla on kaksi ulottuvuutta: taitotaso ja erikoistunut osaaminen. Tässä vuositilastossa käytetään ammattiaseman ja ammatin yhdistelyyn perustuvaa luokitusta. Ammatti esitetään enintään kahden merkin tarkkuudella.

Alue

Kuntoutujan asuinkunnaksi merkitään hänen asuinkuntansa vuoden päättyessä. Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät maakunta- ja sairaanhoitopiiriluokituksissa vain koko maan lukuihin. Väestötiedot perustuvat Kelan vakuutettukohtaiseen tietokantaan, ja niiden tilastointiajankohta on vuoden loppu.

Kuntoutuksen lakiperuste

Kuntoutuksen lakiperusteella tarkoitetaan laissa määriteltyjä Kelan kuntoutuksen neljää päätoimintamuotoa: ammatillinen kuntoutus, vaativa lääkinnällinen kuntoutus, kuntoutuspsykoterapia ja harkinnanvarainen kuntoutus.

Kuntoutusrahan lakiperuste

Kuntoutusrahan lakiperusteella tarkoitetaan sitä, mihin lakiin kuntoutusrahan maksamisen perusteena oleva kuntoutus perustuu.

Kuntoutusrahan määräytymisperuste

Kuntoutusrahan määräytymisperusteella tarkoitetaan sitä, minkä muotoista ja suuruista kuntoutusrahaa kuntoutuja on oikeutettu saamaan.

Kuntoutujan työtilanne ennen kuntoutusta

Kuntoutujilta tallennetaan tieto heidän työtilanteestaan ennen kuntoutusta. Kuntoutusta edeltävän työtilannetiedon jako työelämässä oleviin ja työelämästä poissa oleviin (alle 16-vuotiaat ja työkyvyttömyys- tai muulla eläkkeellä olevat) perustuu kuntoutukselliseen näkökulmaan, jossa korostuu kuntoutuksen työelämätavoite.

Taulukoissa esiintyvät kuntoutustoimenpiteiden lyhenteet:

- ASLAK-kurssit (Ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus)
- KIILA-kuntoutus (Ammatillista työkykyä tukeva kuntoutus)
- TYK-kuntoutus (Työkykyä ylläpitävä ja parantava kuntoutus)
- Typo-kurssit (Työelämästä poissaolevien kuntoutuskurssit)
- Tules-kurssit (Tuki- ja liikuntaelinsairaiden kuntoutuskurssit).

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder

Lagstiftningen om den rehabilitering som ordnas av FPA och den rehabiliteringspenning som FPA betalar reviderades senast år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005.

1.1 Rehabiliteringstjänster

Syftet med den rehabilitering som FPA ordnar är att förbättra och bevara arbets- och funktionsförmågan hos personer med funktionsnedsättning eller svår funktionsnedsättning så att de kan klara sig så bra som möjligt i arbetslivet och i vardagliga sysslor, trots sin sjukdom eller funktionsnedsättning.

FPA ordnar *yrkesinriktad rehabilitering, krävande medicinsk rehabilitering, rehabiliterande psykoterapi samt annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering i form av rehabilitering enligt prövning.*

Rehabiliteringen förutsätter i allmänhet att en övergripande rehabiliteringsplan har uppgjorts för klienten. Medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning ska alltid basera sig på en skriftlig rehabiliteringsplan som har uppgjorts för 1–3 år.

FPA ska vid behov reda ut klientens behov av rehabilitering, dock senast när sjukdagpenning har betalats för mer än 60 dagar. Också innan beslut om sjukpension fattas ska man försäkra sig om att rehabiliteringsmöjligheterna blivit utredda.

Rehabiliteringstjänsterna köper FPA i regel genom ett anbudsförfarande som genomförs enligt lagen om offentlig upphandling.

Yrkesinriktad rehabilitering

Yrkesinriktad rehabilitering är avsedd för personer i arbetsför ålder vars arbetsförmåga har försvagats eller som löper risk att bli arbetsoförmögna inom de närmaste åren. Syftet med rehabilitering är att hjälpa klienten att orka i arbetet eller att återgå till arbetet samt att stödja unga personer i arbetsför ålder att komma ut i arbetslivet. Yrkesinriktad rehabilitering ordnas i form av

- yrkesutbildning eller träning för bevarande eller förbättrande av arbetsförmågan (t.ex. rehabiliteringsundersökningar och arbetsprövning, träning som syftar till att bevara och förbättra arbetsförmågan, yrkesinriktad omskolning eller vidareutbildning)
- understöd för närings- eller yrkesutövning
- för yrkesutbildning nödvändig grundutbildning och
- sådana dyra och tekniskt krävande hjälpmedel som en person med svår funktionsnedsättning behöver för sitt arbete eller sina studier.

Det är dock inte FPA:s uppgift att ordna rehabilitering om ansvaret för rehabiliteringen vilar på arbets- eller undervisningsförvaltningen eller arbetspensionssystemet.

Krävande medicinsk rehabilitering

FPA ordnar krävande medicinsk rehabilitering för personer under 65 år och ersätter kostnaderna för rehabiliteringen. Avsikten är att rehabiliteringsklienten med hjälp av rehabiliteringen ska kunna arbeta eller bättre klara av vardagslivets olika rutiner trots sjukdom eller funktionsnedsättning. Målet är att trygga och förbättra arbets- och funktionsförmågan. Krävande medicinsk rehabilitering kan ordnas vid en rehabiliteringsinrättning eller som terapi. Krävande medicinsk rehabilitering ordnas också i form av olika rehabiliterings- och anpassningskurser.

Från och med 1.1.2016 behöver klienten inte längre ha handikapp- eller vårdbidrag för att få krävande medicinsk rehabilitering som ordnas av FPA.

Rehabiliterande psykoterapi

Målsättningen med rehabiliterande psykoterapi är att stödja och förbättra arbets- eller studieförmågan. Syftet är att klienterna ska kunna börja eller fortsätta arbeta, återgå till arbetet eller ha framgång i studierna.

FPA ersätter rehabiliterande psykoterapi för personer mellan 16 och 67 år. Den offentliga hälso- och sjukvården ansvarar för terapi som ges personer under 16 år.

Rehabiliterande psykoterapi kan ges i form av individuell terapi, grupp-, familje- eller parterapi eller bildkonstterapi. Unga personer i åldern 16–25 år kan dessutom få musikterapi. Rehabiliterande psykoterapi för unga kan även innefatta handledningsbesök för föräldrar.

Rehabilitering enligt prövning

Rehabilitering enligt prövning är huvudsakligen avsedd för personer i arbetsför ålder som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som försämrar deras arbetsförmåga. Rehabilitering enligt prövning ordnas med det belopp som riksdagen årligen beviljar. Rehabilitering enligt prövning kan vara t.ex. rehabiliterings- eller anpassningskurser, individuella rehabiliteringsperioder eller neurologisk rehabilitering eller ordnas i form av hjälpmedel avsedda för arbetet.

Förutom för individuell rehabilitering kan medlen även användas för sjukdomsprevention och rehabiliteringsforskning. Denna verksamhet som inte rör individuell rehabilitering, och där de årliga kostnaderna under de senaste åren uppgått till några miljoner euro, tas inte upp i den här publikationen.

Ersättning för resekostnader

FPA ersätter resekostnader som föranletts av rehabilitering, förutsatt att resorna har varit nödvändiga pga. rehabiliteringen. Som resekostnader ersätts de kostnader som överstiger självriskandelen, i regel enligt det billigaste färd sättet.

Från och med år 2005 har resekostnaderna ersatts genom sjukförsäkringssystemet, varför de inte längre inkluderas i rehabiliteringskostnaderna.

1.2 Rehabiliteringspenning

Med rehabiliteringspenning tryggas försörjningen under den tid då rehabiliteringsklienten deltar i rehabilitering och då målet med rehabiliteringen är att han eller hon ska hålla sig kvar i arbetslivet, återvända till arbetslivet eller placera sig i arbetslivet. Rehabiliteringspenning kan beviljas personer i åldern 16–67 år som på grund av rehabiliteringen är förhindrade att arbeta. Rehabiliteringspenningförmåner är *rehabiliteringspenning* samt *ersättning för uppehälle* och *rehabiliteringsstöd enligt prövning*.

En förutsättning för att rehabiliteringspenning ska kunna betalas är att den sökande har fått ett positivt rehabiliteringsbeslut t.ex. från FPA eller företagshälsovården (rehabiliteringsbeslut förutsätts inte när det gäller en ung person med funktionsnedsättning som deltar i läroavtalsutbildning). För att en ung person ska kunna beviljas rehabiliteringspenning förutsätts dessutom att en individuell studie- och rehabiliteringsplan har uppgjorts för honom eller henne.

Rehabiliteringspenning betalas för sådan rehabilitering som ordnas antingen av FPA eller med stöd av hälso- och sjukvårdslagen, lagen om företagshälsovård, lagen om service och stöd på grund av handikapp (anpassningsträning), barnskyddslagen (familjerehabilitering), lagen angående specialomsorger för utvecklingsstörda eller lagen om missbrukarvård. På basis av ett läroavtal kan rehabiliteringspenning betalas till en person med funktionsnedsättning även utan rehabiliteringsbeslut för den tid då han eller hon deltar i läroavtalsutbildningen. Rehabiliteringspenning kan betalas också till en anhörig som deltar i anpassningsträning eller familjerehabilitering. Om rehabiliteringsklienten får lön för rehabiliteringstiden betalas rehabiliteringspenningen till arbetsgivaren.

Till personer i åldern 16–19 år med funktionsnedsättning kan betalas *rehabiliteringspenning för unga* för att säkerställa den yrkesinriktade rehabiliteringen och för att främja möjligheterna att få arbete. Funktionsnedsättningen bedöms i så fall utifrån ett läkarutlåtande, och vid behov med stöd av andra utredningar om hälsotillstånd, arbete och yrke. Sjukpension enligt folkpensionslagen beviljas i regel först efter fyllda 20.

Rehabiliteringspenningen är i regel lika stor som sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Minimidagpenningen betalas när andra bestämningsgrunder skulle resultera i en lägre rehabiliteringspenning. Den rehabiliteringspenning som betalas ut vid yrkesinriktad rehabilitering är större än sjukdagpenningen.

Med rehabiliteringsunderstöd enligt prövning kan man stödja sysselsättandet av rehabiliteringsklienter efter rehabiliteringen. Huruvida rehabiliteringsunderstöd kan beviljas prövas alltid individuellt. Understödet är skattepliktig inkomst. Understödet har utnyttjats väldigt lite.

Rehabiliteringsklienten kan få *ersättning för uppehälle* som ersättning för de extra kostnader som rehabiliteringen medför. Ersättning för uppehälle betalas främst för rehabiliteringsundersökningar och -försök samt för öppenvårdsrehabilitering. Ersättningen för uppehälle är skattefri.

2 En översikt av FPA-rehabiliteringen

2.1 Rehabiliteringens omfattning

I statsrådets rehabiliteringsredogörelse för år 2002 definieras rehabilitering som en förändringsprocess i en människa eller i människan och omgivningen som syftar till att främja funktionsförmågan, förmågan att klara sig själv, välbefinnandet och sysselsättningen. Rehabilitering är en systematisk och mångomfattande verksamhet som syftar till att hjälpa rehabiliteringsklienten att hantera sin livssituation.

FPA är en central rehabiliteringsanordnare i Finland, där ansvaret för rehabiliteringen är fördelat på många olika aktörer. Socialförsäkringen, social- och hälsovården samt arbetsförvaltningen har alla sina bestämda rehabiliteringsuppgifter. Jämförelser mellan den rehabilitering som ordnas av hälso- och sjukvården respektive FPA är svåra att göra eftersom det inom hälso- och sjukvården inte finns detaljerad statistik över rehabiliteringen. En orsak till detta är att det inom hälso- och sjukvården ofta är svårt att definiera när sjukvården upphör och rehabiliteringen tar vid.

De flesta som ordnar rehabiliteringstjänster tillhandahåller bara antingen yrkesinriktad, medicinsk eller social rehabilitering. Den rehabilitering som FPA ordnar omfattar både yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Dessutom betalar FPA rehabiliteringspenning för att trygga klienternas försörjning under rehabiliteringen.

I praktiken kan alla som bor i Finland få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA. I statistiken ingår alla de rehabiliteringsklienter vars rehabilitering har förorsakat kostnader för FPA under året, eller till vilka rehabiliteringspenning har betalats under året.

2.2 Antalet rehabiliteringsklienter

Antalet personer i FPA-rehabilitering översteg för första gången 100 000 år 2014. År 2016 var antalet rehabiliteringsklienter 109 740, vilket var 2,2 % mindre än föregående år.

Antalet klienter ökade emellertid i alla rehabiliteringsformer, utom i rehabilitering enligt prövning där antalet minskade med en fjärdedel. Detta berodde närmast på att man slutade ordna ASLAK-kurser på grund av regeringens sparåtgärder.

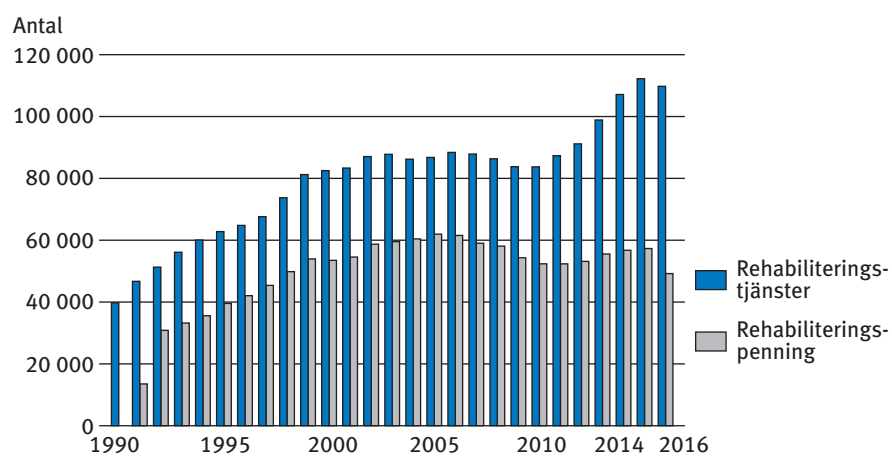
2.3 Rehabiliteringskostnader

Utgifterna för FPA:s individuella rehabilitering var 456 miljoner euro 2016, vilket var 2,9 % mera än föregående år. I rehabiliteringspenning betalades 104 miljoner euro, vilket var 4,4 % mera än året innan. (Figur 2).

För yrkesinriktad rehabilitering användes 37 miljoner euro (en ökning på 9,7 %), för krävande medicinsk rehabilitering 193 miljoner (en ökning på 5,9 %), för rehabiliterande psykoterapi 58 miljoner (en ökning på 46 %) och för rehabilitering enligt prövning 65 miljoner euro (en minskning på

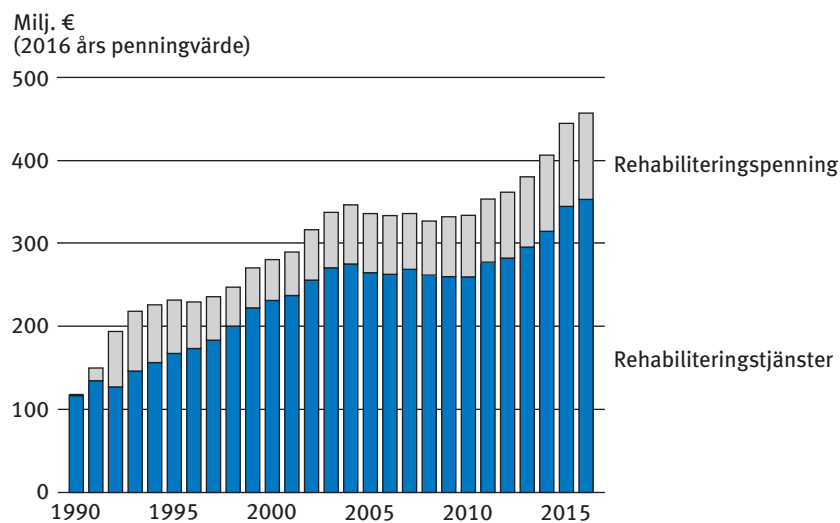
Figur 1

Mottagare av rehabiliteringsförmåner 1990–2016

Figur 2

Kostnaderna för individuell rehabilitering 1990–2016

Anm. Ersättning för resekostnader i anslutning till rehabilitering har sedan början av 2005 betalats med stöd av sjukförsäkringslagen.

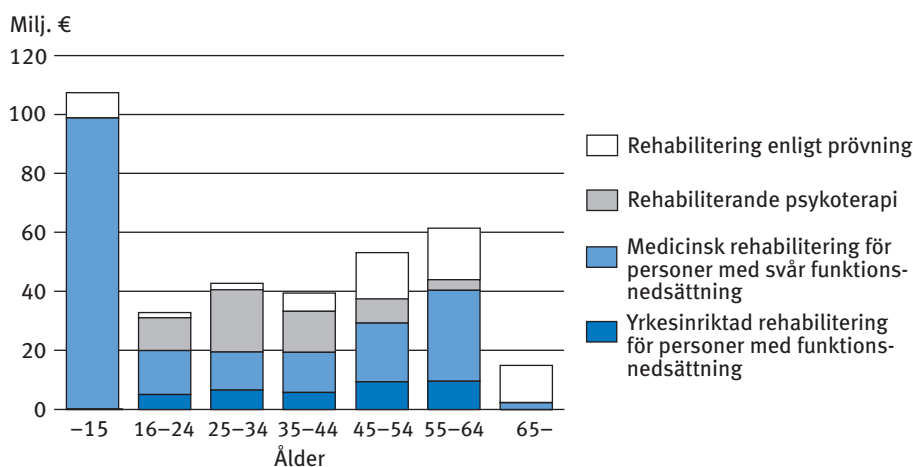
45,9 %). Figur 3 belyser hur rehabiliteringskostnaderna fördelas efter rehabiliteringsklienternas ålder och efter rehabiliteringsform.

De genomsnittliga kostnaderna för rehabiliteringstjänsterna uppgick till 3 210 euro per rehabiliteringsklient och år. De genomsnittliga realkostnaderna har legat kring 3 000 euro sedan mitten av 2000-talet. För rehabiliteringstid utbetalades i genomsnitt 2 110 euro i rehabiliteringspenning (Figur 4).

Av de enskilda rehabiliteringsåtgärderna var multidisciplinär individuell rehabilitering (bl.a. barn och unga med sjukdomar i rörelseorganen eller reumatiska sjukdomar) klart dyrare än andra rehabiliteringsåtgärder; de genomsnittliga kostnaderna uppgick till 7 900 euro.

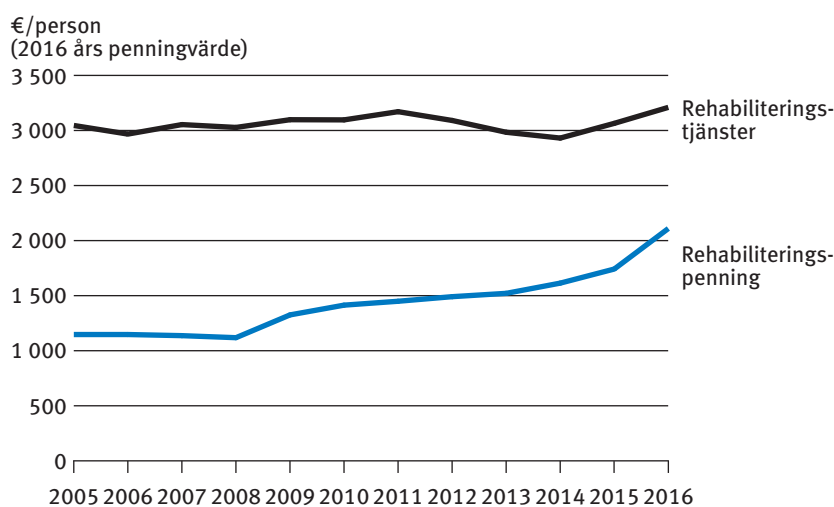
Figur 3

Kostnaderna för rehabiliteringstjänster efter ålder och laggrund 2016

Figur 4

Genomsnittliga rehabiliteringskostnader per år och rehabiliteringsklient 2005–2016

2.4 Rehabiliteringstjänsternas innehåll

Sedan 2000-talet har FPA i högre grad än tidigare ordnat kortvarig rehabilitering i stället för långvarig rehabilitering (t.ex. yrkesutbildning). Antalet rehabiliteringsklienter har ökat inom den medicinska rehabiliteringen för personer med svår funktionsnedsättning och inom rehabiliteringen enligt prövning samt under de senaste åren även inom den yrkesinriktade rehabiliteringen. Speciellt stor har ökningen varit inom den rehabiliterande psykoterapin, som blev lagstadgad verksamhet från början av 2011.

År 2016 deltog 34 200 personer i rehabilitering enligt prövning, som huvudsakligen är medicinsk rehabilitering. När det gäller rehabilitering enligt prövning har antalet rehabiliteringsklienter tidigare varit störst på ASLAK-

kurserna (yrkesorienterad medicinsk rehabilitering), i vilka nu endast 5 800 personer deltog. I multidisciplinär individuell rehabilitering deltog 3 800 personer och i anpassningskurser deltog 3 400 personer.

Antalet personer som fick rehabiliterande psykoterapi uppgick till 31 400 (Tabell 1).

Antalet personer som fick yrkesinriktad rehabilitering uppgick till 19 500. Den vanligaste formen av yrkesinriktad rehabilitering för personer med funktionsnedsättning var yrkesutbildning, som 6 700 personer deltog i. 4 300 rehabiliteringsklienter fick TYK-rehabilitering (träning i syfte att bevara och förbättra arbetsförmågan).

Antalet personer som fick krävande medicinsk rehabilitering uppgick till 28 300. Inom den medicinska rehabiliteringen för personer med svår funktionsnedsättning är fysioterapi den vanligaste rehabiliteringsformen. Nästan 15 500 personer med svår funktionsnedsättning fick fysioterapi. I individuell multidisciplinär rehabilitering deltog 2 400 personer. 8 600 personer fick ergoterapi och 9 800 personer talterapi.

En person kan omfattas av flera rehabiliteringsåtgärder under året. I totalsummorna i tabellerna förekommer en och samma person dock endast en gång.

Tabell 1. Mottagare av rehabiliterande psykoterapi som ordnas av FPA samt kostnaderna åren 2003-2016

	Mottagare av psykoterapi		Kostnader Milj. euro
	Totalt	Unga	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1
2009	14 703	4 476	21,5
2010	15 757	4 812	22,9
2011	18 245	5 496	27,6
2012 ²	20 374	6 328	31,9
2013 ²	22 576	7 182	35,1
2014 ²	25 050	7 970	37,7
2015 ²	27 300	8 738	39,8
2016	31 410	6 470	58,0

¹ Under året utreddes hur den psykiatriska rehabiliteringen ska ordnas mellan FPA och kommunerna, och samtidigt preciserades villkoren för beviljande av prövningsbaserad psykoterapi från FPA. Från och med år 2004 har ansvaret för att ordna psykoterapi för barn vilat på den offentliga hälso- och sjukvården.

² En och samma person har räknats bara en gång som mottagare av antingen psykoterapi enligt prövning (år 2015 bara några klienter) eller rehabiliterande psykoterapi.

2.5 Rehabiliteringsklienternas åldersstruktur

Medianåldern bland nya rehabiliteringsklienter var 39 år. Under de senaste tio åren har medianåldern sjunkit med några år. Betydligt yngre än de andra var de som deltog i krävande medicinsk rehabilitering. Av dem var 61 % under 16 år. Inom rehabilitering enligt prövning var medianåldern 54 år.

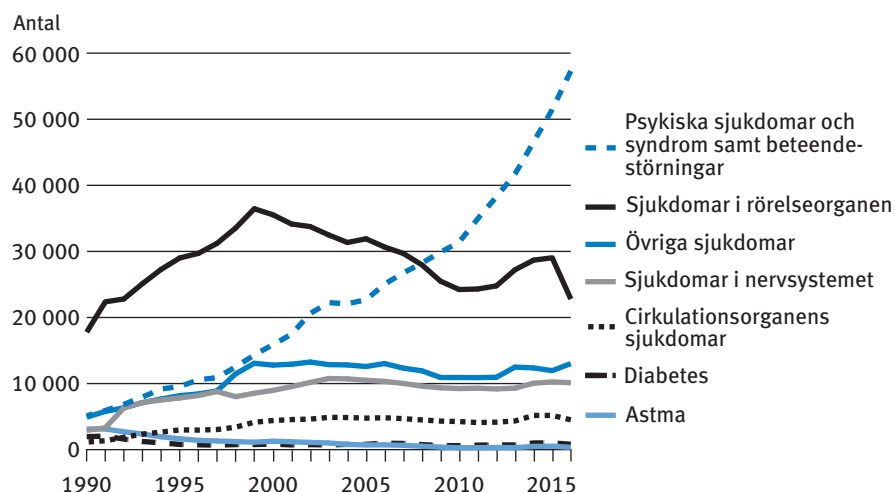
2.6 Sjukdomar som föranleder rehabilitering

Den vanligaste orsaken till att man söker sig till FPA-rehabilitering är problem med den psykiska hälsan. Dessa passerade i slutet av 1990-talet sjukdomar i rörelseorganen som den vanligaste sjukdomshuvudgruppen inom rehabilitering. Antalet mentalvårdsklienter har fördubblats från år 2007 till år 2016. (Figur 5).

Psykiska störningar och beteendestörningar gav anledning till rehabilitering för 58 000 personer år 2016. När man inte inkluderar utvecklingsstörning var antalet egentliga mentalvårdsklienter 53 500. (Figur 6).

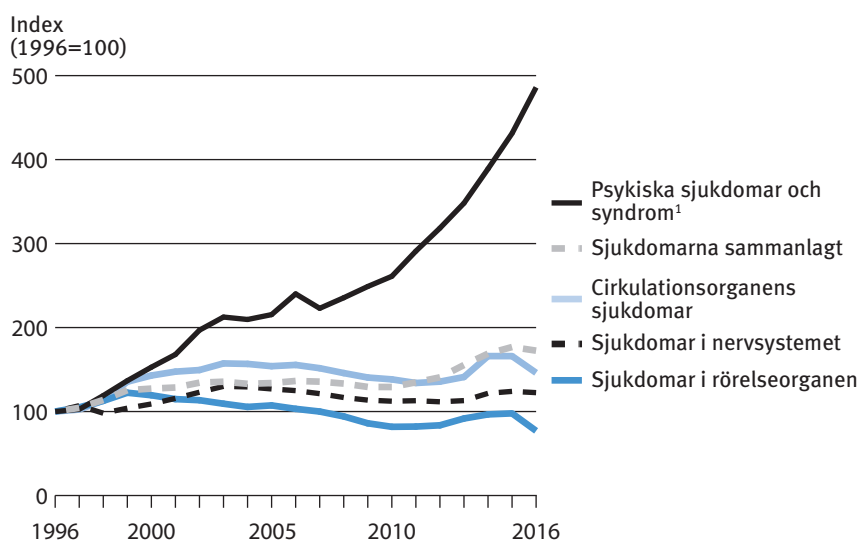
Figur 5

Mottagare av rehabiliteringstjänster efter sjukdom 1990–2016

Figur 6

Mottagare av rehabiliteringstjänster i vissa sjukdomshuvudgrupper 1996–2016

¹ Inkluderar inte psykisk utvecklingsstörning.

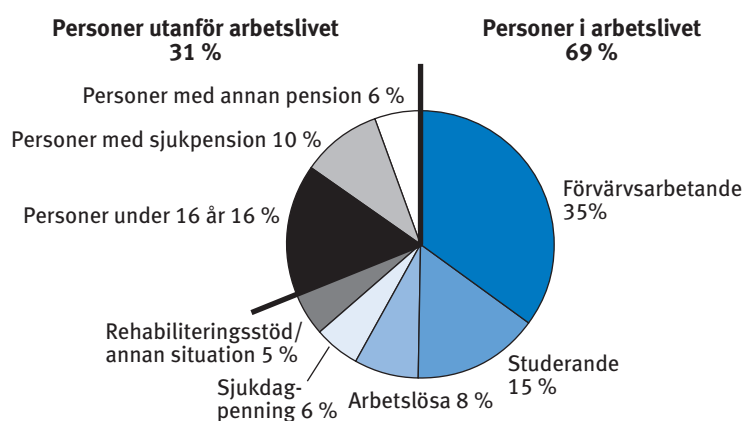
Antalet personer som fick rehabilitering på grund av sjukdomar i rörelseorganen var 23 500, vilket var cirka en femtedel mindre än år 2008. Andra vanliga sjukdomshuvudgrupper var bl.a. sjukdomar i nervsystemet och cirkulationsorganens sjukdomar.

2.7 Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation kartläggs före rehabiliteringen. Av personerna i arbetslivet utgörs den största gruppen av förvärvsarbetande, vars andel är 35 % av samtliga rehabiliteringsklienter. Knappt en tredjedel av rehabiliteringsklienterna står utanför arbetslivet, såsom framgår av figur 7.

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen 2016

Figur 7

2.8 Rehabiliteringsklienternas yrkesställning och yrke

Uppgift om yrkesställning och yrke lagras då det är fråga om rehabiliteringsklienter som är 16 år eller äldre. I rehabilitering togs Yrkesklassificering 2010 i bruk från och med början av statistikåret 2015. Uppgifterna för år 2015 innehåller många yrkeskoder som följer den gamla klassificeringen och som inte kan klassificeras.

Av de yrkesverksamma rehabiliteringsklienterna var 92 % löntagare och 8 % företagare. Av den sysselsatta arbetskraften var 10,7 % företagare (Statistikcentralens arbetskraftsundersökning, 2014).

Av löntagarna arbetade 45 % inom expertyrken och 55 % var verksamma inom arbetaryrken. Till expertyrkena räknas här chefer, specialister och experter. Övriga yrken utgör arbetaryrken.

2.9 Den regionala fördelningen bland rehabiliteringsklienterna

Den regionala fördelningen av rehabiliteringsklienterna har inte förändrats nämnvärt under årens lopp. Proportionellt sett har antalet rehabiliteringsklienter varit störst i östra och norra Finland ända sedan 1970-talet. År 2016 fanns det största antalet rehabiliteringsklienter i Kajanaland, Norra Karelen och i Norra Österbotten (Figur 8). Åland, Päijänne-Tavastland och Österbotten hade det minsta antalet rehabiliteringsklienter (Figur 9). Där det proportionellt sett finns fler rehabiliteringsklienter än på annat håll får klienterna oftare medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning. I Södra Finland ligger tyngdpunkten mera på rehabilitering enligt prövning än i resten av landet.

2.10 Rehabiliteringspenning

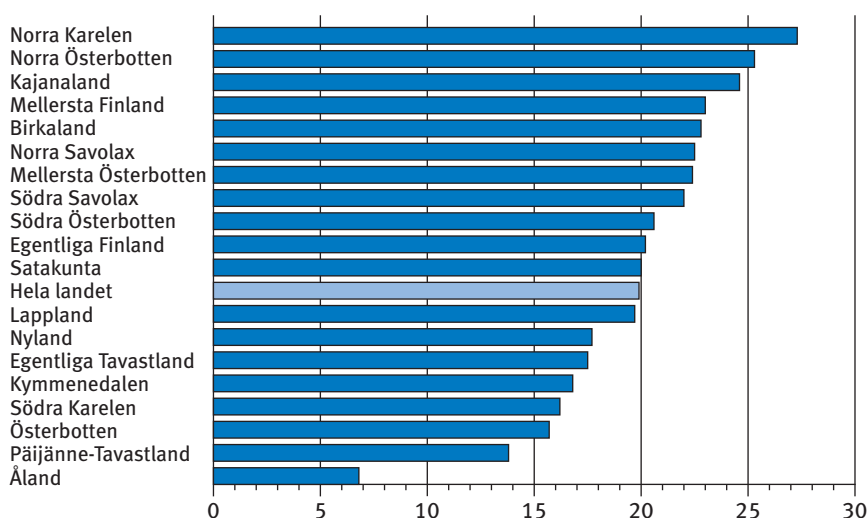
År 2014 fick 49 200 rehabiliteringsklienter rehabiliteringspenning, som betalas för att trygga försörjningen under rehabiliteringstiden. Mottagarna var 14,1 % färre än året innan.

Av dem som fick rehabiliteringspenning deltog 69 % (34 400) i rehabilitering ordnad av FPA. Bland dem som fick rehabiliteringspenning med stöd av någon annan lag utgjordes den vanligaste gruppen av personer som fick rehabiliteringspenning för unga. Deras antal uppgick till 8 400.

I rehabiliteringspenning betalades 104 miljoner euro, vilket var 4,4 % mera än året innan. I rehabiliteringspenning för klienter som deltog i FPA-rehabilitering betalades 51 miljoner euro. I rehabiliteringspenning för unga betalades 48 miljoner euro.

Figur 8

Mottagare av rehabiliteringstjänster per 1 000 invånare landskapsvis 2016

Figur 9

Mottagare av rehabiliteringstjänster, andelen (promille) av befolkningen kommunvis år 2016
Andel av befolkningen, ‰

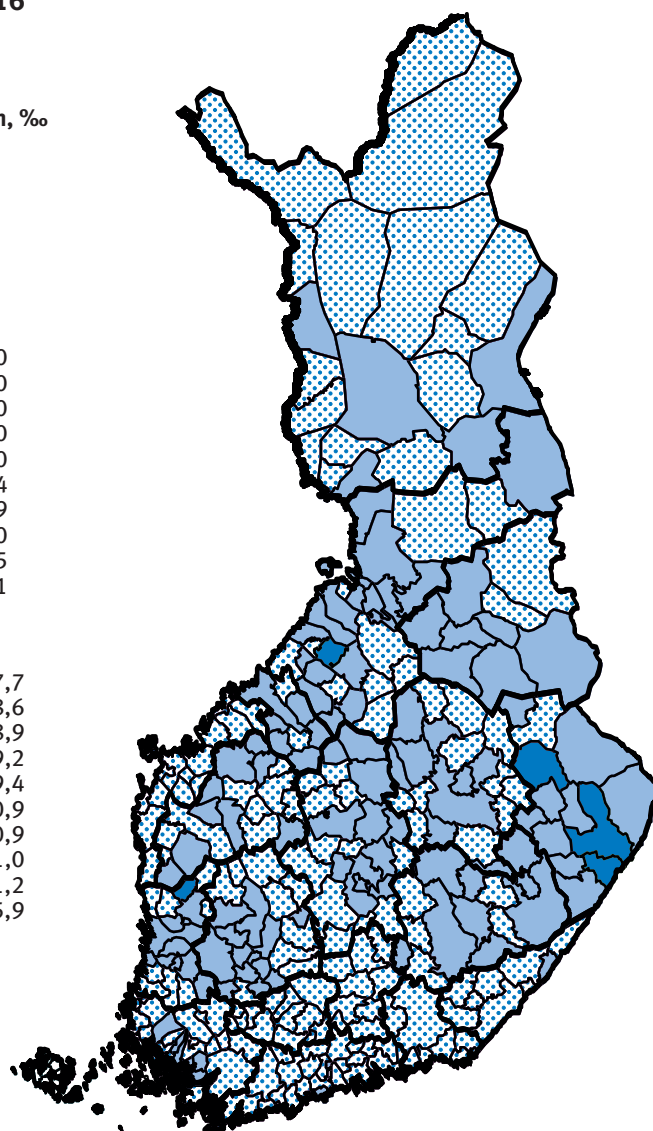
	- 9,9
	10,0-19,9
	20,0-29,9
	30,0-

Minsta relationstal

Föglö	0,0
Kumlinge	0,0
Kökar	0,0
Lumparland	0,0
Sottunga	0,0
Jomala	4,4
Lemland	5,9
Hammarland	6,0
Eckerö	6,5
Mariehamn	7,1

Största relationstal

Uleåborg	27,7
Puolanka	28,6
Vaala	28,9
Evijärvi	29,2
Ilomants	29,4
Tohmajärvi	30,9
Joensuu	30,9
Juuka	31,0
Honkajoki	31,2
Oulainen	35,9

3 *Materialiet och dess tillförlitlighet*

3.1 *Material*

Uppgifterna i publikationen grundar sig på den information som lagrats i förmånsdatabaser i anslutning till systemen för handläggning av rehabiliteringsförmåner. Handläggningssystemen är datasystem som betjänar handläggningen och utbetalningen av förmånerna. Förmånsdatabaserna innehåller de för beviljandet och utbetalningen av förmånen nödvändiga uppgifterna om dem som får rehabilitering samt om de rehabiliteringspenningar som FPA betalar ut.

Ansökningarna om rehabiliteringsförmåner handläggs och avgörs på FPA-byråerna. Den information som uppkommer i samband med handläggningen av ansökan och utbetalningen av förmånen lagras i förmånsdatabaserna. De uppgifter som behövs för statistikföringen sammanställs i statistikregister på individ- och transaktionsnivå. Datainnehållet i registren kompletteras med FPA:s befolknings-, region- och läroanstaltsuppgifter.

Den lagstiftning som gäller rehabilitering som ordnas av FPA och rehabiliteringspenning totalreviderades år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005. Rehabiliteringslagstiftningen totalreviderades före detta i början av 1990-talet; lagstiftningen trädde i kraft 1.10.1991. Genom reformen strävade man efter att trygga försörjningen under rehabiliteringen bättre än tidigare, göra arbetsfördelningen klarare i fråga om ordnande av rehabilitering samt effektivisera arbetsfördelningen mellan myndigheter och sammanslutningar. Eftersom lagstiftningsreformen ändrade innehållet i rehabiliteringen är den rehabiliteringsstatistik som publicerades före respektive efter år 1992 inte helt jämförbar. Före lagstiftningsreformen indelades FPA-rehabiliteringen i yrkesinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering och forskning.

Rehabiliteringsförmånerna har omfattats av lagändringar också efter år 2005. Ändringarnas inverkan har dock varit rätt liten, vilket betyder att rehabiliteringsstatistiken kan anses vara jämförbar från och med år 1992. En av de viktigaste lagändringarna har varit att psykoterapi enligt prövning blev lagstadgad som rehabiliterande psykoterapi från början av 2011.

I Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok redovisas för utvecklingen av lagstiftningen om rehabiliteringsförmånerna. I årsboken för år 2011 och de årsböcker som har utkommit efter det omfattar redogörelsen ändringarna från och med 1.1.1995. Tidigare ändringar redovisas i årsboken för år 2010 och i äldre årgångar.

I slutet av år 2001 gjordes ändringar i handläggningssystemet för rehabiliteringstjänster. Till följd av nyordningen ändrades proceduren vid beslut om rehabilitering, vilket ledde till att antalet rehabiliteringsbeslut ökade med cirka 39 000 från år 2001 till år 2002. Även begreppet beslut som brukades i statistiken för år 2003 respektive för år 2002 skiljde sig tekniskt en aning från varandra. År 2003 statistikfördes därmed 15 100 färre beslut än året innan.

Statistikföringssystemet för FPA-rehabiliteringsförmåner ändrades i början av år 2013. Ändringens inverkan på de uppgifter som publiceras är emellertid liten, vilket innebär att uppgifterna för tidigare år ändå är jäm-

förbara med uppgifterna för år 2013. Som en följd av ändringen har man i fråga om rehabiliteringspenningen inte uppgifter om bl.a. rehabiliteringsåtgärder och sjukdomar för år 2013. I fortsättningen finns dessa uppgifter igen att tillgå när uppgifterna i systemen för rehabilitering och rehabiliteringspenning kan sammanställas.

3.2 Tillförlitlighet

Statistiken i denna publikation grundar sig på det totala materialet om de rehabiliteringsförmåner som FPA handhar (rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning). Som grund för statistiken ligger de uppgifter på individ- och transaktionsnivå som fås ur systemen för handläggning av rehabiliteringsförmåner. Inom handläggningssystemen utförs automatiska rimlighetskontroller och logiska kontroller, genom vilka programmet kräver att handläggaren korrigerar och kontrollerar uppgifterna. Penningbeloppen av de utbetalda förmånerna avstäms månatligen eller årligen mot betalningsuppgifterna i bokföringen.

4 Begrepp

4.1 Statistiska enheter

Ansökningar

Ansökningarna om rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning ifylls i regel på FPA-byrån på klientens hemort. Man kan ansöka om flera olika rehabiliteringsåtgärder med samma blankett.

Beslut

Alla rehabiliteringsansökningar handläggs och avgörs på FPA-byråerna. Ett rehabiliteringsbeslut är antingen ett *positivt beslut* eller ett *avslagsbeslut*. Genom ett rehabiliteringsbeslut kan man också dra in utbetalningen av en rehabiliteringsförmån. En rehabiliteringsansökan kan gälla antingen en eller flera rehabiliteringsåtgärder. Om ansökan avser flera åtgärder och avgörandena fattas samtidigt meddelas ett enda beslut. De åtgärder som beslutet innehåller statistikförs dock alltid som om de grundade sig på separata rehabiliteringsbeslut.

Klienten får ett *beslut om justering* av rehabiliteringsärendet, ifall det sker ändringar i hans eller hennes rehabiliteringsplan eller i grunderna för rehabiliteringen. Den vanligaste ändringen är att man i rehabiliteringsplanen inför en ny rehabiliteringsåtgärd som gäller t.ex. fortsatt terapi inom öppenvården, eller att man inför en ny rehabiliteringsinsats. Beslut om justering kan betraktas som normala rehabiliteringsavgöranden. De är nästan alltid positiva beslut.

Klienten ges ett *beslut om indragning* ifall rehabiliteringen avbryts, rätten till rehabiliteringsåtgärden upphör eller om villkoren för utbetalning av förmånen av någon annan orsak inte uppfylls.

Ett beslut om rehabiliteringspenning är antingen ett positivt beslut eller ett avslagsbeslut. Genom beslutet kan man också dra in utbetalningen av rehabiliteringspenningen. Även i fråga om rehabiliteringspenning kan justeringsbeslut fattas.

Mottagare av rehabiliteringsförmåner

En *rehabiliteringsklient/mottagare av rehabiliteringstjänster* är en person för vilken rehabilitering har bekostats under det aktuella året. Beslutet om en rehabiliteringsåtgärd kan ha fattats redan tidigare. Som rehabiliteringsklienter räknas även de personer som har fått enbart rehabiliteringspenning från FPA (lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner). En *ny rehabiliteringsklient* är en person som inte har fått FPA-rehabilitering på minst fem år.

En *mottagare av rehabiliteringspenning* är en person som under det aktuella året har fått rehabiliteringspenning med stöd av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller för rehabilitering som ordnats med stöd av en annan lag, eller som har fått rehabiliteringspenning endast i egenskap av ung person med funktionsnedsättning (FRPL 20 §) eller på basis av läroavtal eller som har

fått enbart ersättning för uppehälle. Beslutet om rehabiliteringspenningen kan ha fattats redan tidigare.

Rehabiliteringsåtgärder

I statistiken presenteras rehabiliteringen enligt indelningen i rehabiliteringslagstiftningen, dvs. yrkesinriktad rehabilitering för personer med funktionsnedsättning (i lagen ”handikappade”), medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning (i lagen ”gravt handikappade”), rehabiliterande psykoterapi och rehabilitering enligt prövning. Rehabiliteringen från FPA kan således indelas i fyra rehabiliteringsformer.

Med en rehabiliteringsåtgärd avses den rehabiliteringstjänst som har ordnats för rehabiliteringsklienten. Innehållet i rehabiliteringsåtgärderna har definierats detaljerat i FPA:s förmånsanvisningar (www.fpa.fi/rehabilitering).

Kostnader

Kostnaderna består av de egentliga åtgärdskostnaderna och utkomstskyddet under rehabiliteringen (rehabiliteringspenning). Kostnaderna avser de kostnader som betalats under året.

De rehabiliteringskostnader som hänförs till individen är i den här statistiken något lägre än de som uppges i FPA:s resultaträkning. Det beror på att de kostnader för forskning som gäller rehabiliteringsprojekt jämte övriga administrativa utgifter inte förs in i datasystemet för rehabiliteringsförmåner, utan direkt i FPA:s bokföring. Förändringar i resultatregleringar som gäller rehabilitering enligt prövning ingår inte heller i rehabiliteringskostnaderna i denna statistik.

4.2 Faktorer som beskriver rehabiliteringsklienterna, åtgärderna och kostnaderna

Ålder

Rehabiliteringsklienternas ålder bestäms utifrån deras ålder vid årets slut. I tabeller som gäller ålder uppges förutom fördelningar även medianåldern, detta för att göra det lättare att uppfatta åldersstrukturen. Med medianålder avses den ålder vid vilken hälften av rehabiliteringsklienterna är äldre och hälften yngre.

Sjukdom

Med sjukdom avses den sjukdom som föranlett ansökan om rehabilitering eller rehabiliteringspenning. Sjukdomsuppgifter fås om klienter som genom FPA har fått rehabiliteringstjänster, rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning för läroavtalsutbildning.

I rehabiliteringsansökan antecknas den huvudsakliga sjukdomen och ytterligare högst två sjukdomar.

I statistiken över rehabiliteringen presenteras sjukdomarna antingen enligt sjukdomshuvudgrupp eller enligt enskild sjukdom/sjukdomsgrupp. Grunden för valet av enskilda sjukdomar och sjukdomsgrupper har varit deras betydelse med tanke på rehabiliteringen.

Sjukdomsdiagnoserna och motsvarande koder baserar sig på revision 10 av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10) som togs i bruk i Finland i början av 1996. Den grundar sig på föregående klassifikation (ICD-9). På grund av tillämpningen av den nya klassifikationen kan statistik före 1996 som grundar sig på den äldre sjukdomsklassifikationen inte direkt jämföras med statistiken i den här publikationen.

Yrke och yrkesställning

Som yrke anges rehabiliteringsklientens senaste huvudsakliga yrke. Uppgift om yrke lagras för alla rehabiliteringsklienter som har fyllt 16 år.

Den nationella Yrkesklassificeringen 2010 grundar sig på yrkesklassificeringen ISCO-08, som utarbetats av den internationella arbetsorganisationen (ILO) och fastställts av FN. En underliggande princip för yrkesklassificeringen är begreppet kvalifikationer, som har två dimensioner: kvalifikationsnivå och specialisering. I den här årsstatistiken används en klassificering som baserar sig på en kombination av yrkesställning och yrke. Yrket uppges med maximalt två teckens noggrannhet.

Region

Som boendekommun anges rehabiliteringsklientens boendekommun vid årets slut. Då det gäller klassificeringarna efter landskap och sjukvårdsdistrikt ingår uppgifter om utomlands bosatta personer bara i siffrorna för hela landet. Befolkningsuppgifterna grundar sig på FPA:s databas, som innehåller data per varje försäkrad. Statistikföringstidpunkten är årets slut.

Laggrund för rehabilitering

Med laggrund för rehabilitering avses de huvudverksamhetsformer för FPA-rehabilitering som anges i lagen: yrkesinriktad rehabilitering för personer med funktionsnedsättning (i lagen ”handikappade”), medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning (i lagen ”gravt handikappade”), rehabiliterande psykoterapi och rehabilitering enligt prövning.

Laggrund för rehabiliteringspenning

Med laggrund för rehabiliteringspenning avses den lag enligt vilken klienten får den rehabilitering som utgör grund för utbetalningen av rehabiliteringspenningen.

Grund för bestämmande av rehabiliteringspenning

Med grund för bestämmande av rehabiliteringspenning avses i vilken form och till vilket belopp rehabiliteringsklienten har rätt att få rehabiliteringspenning.

Rehabiliteringsklientens arbetssituation före rehabiliteringen

Uppgifter om rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen sparas. Fördelningen av arbetssituationen före rehabiliteringen enligt personer i arbetslivet och personer utanför arbetslivet (personer under 16 år samt personer med sjukpension eller annan pension) baserar sig på en rehabiliteringssynvinkel där rehabiliteringens mål att främja personens möjligheter att delta i arbetslivet betonas.

I tabellerna förekommande förkortningar av rehabiliteringsåtgärder:

- ASLAK-kurssit, dvs. ASLAK-kurser (Yrkesorienterad medicinsk rehabilitering)
- KIILA-kuntoutus, dvs. KIILA-rehabilitering (Rehabilitering som stöder yrkesrelaterad arbetsförmåga)
- TYK-kuntoutus, dvs. TYK-rehabilitering (Träning i syfte att bevara och förbättra arbetsförmågan)
- Typo-kurssit, dvs. Typo-kurser (Rehabiliteringskurser för personer utanför arbetslivet)
- Tules-kurssit, dvs. Tules-kurser (Rehabiliteringskurser för personer med sjukdomar i rörelseorganen).

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2016: sukupuoli ja ikäryhmä

Sukupuoli Ikäryhmä	Kuntoutujat						Kustannukset, 1 000 €				
	Kaikki- aan	Kuntou- tuspä- velut	Kuntoutusraha				Kaikki- aan	Kuntou- tuspä- velut	Kuntoutusraha		
			Kaikki- aan	Kuntou- tuspä- velut Kelalta	Kuntou- tuspä- velut muualta	Ei ole saanut kuntou- tuspä- veluja ¹			Kaikki- aan	Kuntou- tuspä- velut Kelalta	Omai- sille makse- tut
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	121 769	109 743	49 187	34 402	6 603	8 872	452 551	352 315	100 236	47 975	1 176
0–6	5 528	5 528	-	-	-	-	40 272	40 272	-	-	-
7–15	10 313	10 313	-	-	-	-	67 135	67 135	-	-	-
16–19	8 929	6 545	6 746	386	32	6 394	52 049	13 446	38 603	1 374	0
20–24	9 580	8 745	4 400	2 217	278	2 150	38 928	19 513	19 415	8 898	3
25–29	9 576	9 110	2 433	2 036	377	111	31 537	23 053	8 484	7 877	41
30–34	8 825	7 947	2 420	1 904	519	57	24 881	19 814	5 067	4 559	180
35–39	8 865	7 568	3 072	2 408	664	38	23 681	19 319	4 362	3 682	283
40–44	8 913	7 512	4 071	3 272	812	41	24 510	20 114	4 397	3 774	294
45–49	9 811	8 510	5 307	4 382	942	24	27 609	22 854	4 755	4 153	183
50–54	12 743	11 286	7 835	6 640	1 216	26	36 562	30 292	6 270	5 590	111
55–59	13 799	12 583	8 696	7 632	1 077	24	41 012	34 671	6 341	5 800	50
60–64	8 328	7 572	4 097	3 445	656	7	29 394	26 899	2 494	2 227	31
65–69	2 326	2 291	110	80	30	-	6 280	6 232	49	41	2
70–	4 233	4 233	-	-	-	-	8 701	8 701	-	-	-
Miehet											
Kaikki	48 477	43 491	18 017	11 235	2 281	4 762	216 218	168 442	47 776	19 069	550
0–6	3 866	3 866	-	-	-	-	28 363	28 363	-	-	-
7–15	7 198	7 198	-	-	-	-	46 135	46 135	-	-	-
16–19	4 492	3 201	3 712	196	19	3 527	28 223	6 501	21 721	829	-
20–24	3 679	3 249	2 164	1 014	145	1 111	17 324	7 527	9 797	4 160	0
25–29	3 175	2 947	1 047	843	194	46	12 153	8 433	3 720	3 425	14
30–34	2 922	2 547	981	758	220	20	9 433	7 155	2 278	1 966	77
35–39	2 957	2 402	1 173	891	280	19	8 912	7 016	1 896	1 532	134
40–44	2 855	2 338	1 348	1 097	253	16	8 709	6 949	1 760	1 426	132
45–49	3 217	2 746	1 665	1 374	294	6	10 134	8 486	1 649	1 370	91
50–54	4 176	3 653	2 362	1 968	402	10	13 457	11 223	2 234	1 926	60
55–59	4 451	4 077	2 441	2 143	300	6	15 063	13 085	1 978	1 784	26
60–64	2 913	2 704	1 093	930	164	1	12 031	11 302	729	641	15
65–69	986	973	31	21	10	-	2 883	2 868	15	11	1
70–	1 590	1 590	-	-	-	-	3 399	3 399	-	-	-
Naiset											
Kaikki	73 292	66 252	31 170	23 167	4 322	4 110	236 333	183 873	52 460	28 905	626
0–6	1 662	1 662	-	-	-	-	11 909	11 909	-	-	-
7–15	3 115	3 115	-	-	-	-	20 999	20 999	-	-	-
16–19	4 437	3 344	3 034	190	13	2 867	23 826	6 945	16 881	545	0
20–24	5 901	5 496	2 236	1 203	133	1 039	21 604	11 986	9 618	4 738	3
25–29	6 401	6 163	1 386	1 193	183	65	19 384	14 621	4 763	4 452	27
30–34	5 903	5 400	1 439	1 146	299	37	15 448	12 659	2 789	2 593	103
35–39	5 908	5 166	1 899	1 517	384	19	14 770	12 303	2 466	2 150	149
40–44	6 058	5 174	2 723	2 175	559	25	15 801	13 164	2 637	2 348	162
45–49	6 594	5 764	3 642	3 008	648	18	17 474	14 368	3 106	2 783	92
50–54	8 567	7 633	5 473	4 672	814	16	23 106	19 069	4 036	3 665	51
55–59	9 348	8 506	6 255	5 489	777	18	25 949	21 586	4 363	4 016	24
60–64	5 415	4 868	3 004	2 515	492	6	17 363	15 597	1 766	1 586	16
65–69	1 340	1 318	79	59	20	-	3 397	3 364	34	30	1
70–	2 643	2 643	-	-	-	-	5 302	5 302	-	-	-

¹ Saaun nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

KUNTOUTUSPÄÄTÖKSET

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2016: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ratkaisulaji

Sairauspääryhmä Sairausryhmä			Kaikkiaan ¹		Myönteiset ²		Hylkäävät ²	
			Lkm		Lkm	%	Lkm	%
Kaikki sairaudet			155 728		112 866	72,5	28 131	20,0
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	195		150	76,9	45	23,1
II	C00-D49	Kasvaimet	1 819		1 389	76,4	430	23,6
IV	E00-E90	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineen- vaihuntasairaudet	2 284		1 639	71,8	645	28,2
	E10-E14	Diabetes	1 209		828	68,5	381	31,5
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	76 458		64 168	83,9	12 290	16,1
	F20-F29	Psykoosit	1 565		1 136	72,6	429	27,4
	F30-F39	Mielialahäiriöt	22 466		19 716	87,8	2 750	12,2
	F40-F49	Neuroosit	13 685		12 297	89,9	1 388	10,1
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	6 766		5 192	76,7	1 574	23,3
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	8 239		6 739	81,8	1 500	18,2
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	18 634		14 555	78,1	4 079	21,9
	G35	Pesäkekovettumatauti	3 873		2 897	74,8	976	25,2
	G40, G41	Epilepsia	1 573		1 245	79,1	328	20,9
	G80	CP-oireyhtymä	4 666		3 854	82,6	812	17,4
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	1 043		850	81,5	193	18,5
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	1 154		917	79,5	237	20,5
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	8 092		5 801	71,7	2 291	28,3
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	921		707	76,8	214	23,2
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	6 235		4 500	72,2	1 735	27,8
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	945		656	69,4	289	30,6
	J45, J46	Astma	627		449	71,6	178	28,4
	J40-J44, J47	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	180		123	68,3	57	31,7
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	285		194	68,1	91	31,9
	L20, L22	Atooppien ihottuma	77		56	72,7	21	27,3
	L40, L41	Psoriaasi	94		73	77,7	21	22,3
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet						
	M05, M06, M08	Nivelreuma	17 239		12 972	75,2	4 267	24,8
	M15-M19	Nivelrikko	2 090		1 551	74,2	539	25,8
	M45, M46	Selkärankareuma	2 261		1 662	73,5	599	26,5
	M47	Spondyloosi	627		474	75,6	153	24,4
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	946		732	77,4	214	22,6
	M79	Fibromyalgia	2 897		2 242	77,4	655	22,6
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	758		554	73,1	204	26,9
			3 778		2 892	76,5	886	23,5
XVII	Q00-Q99	Synnynäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	6 753		5 543	82,1	1 210	17,9
XVIII	R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	1 097		825	75,2	272	24,8
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	3 417		2 295	67,2	1 122	32,8
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 171		825	70,5	346	29,5
		Ei tietoa	15 142		87	0,6	324	78,8

¹ Sisältää 14 731 lakkautuspäätöstä tai rauennutta päätöstä, joista sairaustieto puuttuu.² Sisältää myös tarkistuspäätökset, jotka ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.
Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ratkaisulaji

Lakiperuste Toimenpide	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ¹		Lakkautukset ²	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	155 728	100,0	112 866	72,5	28 131	20,0	14 731	9,5
Ammatillinen kuntoutus	20 446	100,0	12 646	61,9	5 051	28,5	2 749	13,4
Pohjakoulutus	285	100,0	173	60,7	73	29,7	39	13,7
Ammattikoulutus	5 093	100,0	3 280	64,4	904	21,6	909	17,8
Korkeakouluopiskelu	1 336	100,0	891	66,7	326	26,8	119	8,9
Muu koulutus	755	100,0	-	-	755	-	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	768	100,0	474	61,7	270	36,3	24	3,1
Tyk-kuntoutus	1 721	100,0	1 092	63,5	406	27,1	223	13,0
KIILA-kuntoutus	884	100,0	609	68,9	203	25,0	72	8,1
Elinkeinotuki	33	100,0	11	33,3	22	66,7	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 626	100,0	976	60,0	269	21,6	381	23,4
Ammatillinen kuntoutusselvitys	4 363	100,0	2 763	63,3	1 191	30,1	409	9,4
Työ- ja koulutuskokeilut	1 882	100,0	1 111	59,0	474	29,9	297	15,8
Työhönvalmennus	1 468	100,0	1 050	71,5	143	12,0	275	18,7
Tutkimuslausunto	34	100,0	31	91,2	2	6,1	1	2,9
Muu kuntoutustoimenpide	2	100,0	-	-	2	-	-	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	73 882	100,0	54 519	73,8	14 292	20,8	5 071	6,9
Moniammatillinen yksilökuntoutus	4 673	100,0	2 316	49,6	2 163	48,3	194	4,2
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	73	100,0	48	65,8	16	25,0	9	12,3
- Muut yksilölliset jaksot	4 600	100,0	2 268	49,3	2 147	48,6	185	4,0
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 878	100,0	1 135	60,4	541	32,3	202	10,8
- Kuntoutuskurssit	560	100,0	220	39,3	301	57,8	39	7,0
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 318	100,0	915	69,4	240	20,8	163	12,4
Neuropsykologinen kuntoutus	1 253	100,0	773	61,7	403	34,3	77	6,1
Psykoterapia	3 268	100,0	2 291	70,1	811	26,1	166	5,1
Toimintaterapia	15 547	100,0	11 640	74,9	2 944	20,2	963	6,2
Puheterapia	19 478	100,0	14 610	75,0	3 115	17,6	1 753	9,0
Musiikkiterapia	2 270	100,0	1 672	73,7	511	23,4	87	3,8
Fysioterapia	25 163	100,0	19 846	78,9	3 715	15,8	1 602	6,4
Monimuototerapia	289	100,0	212	73,4	55	20,6	22	7,6
Päiväkuntoutus	62	100,0	24	38,7	33	57,9	5	8,1
Muu kuntoutustoimenpide	1	100,0	-	-	1	-	-	-
Kuntoutuspsykoterapia	31 607	100,0	27 244	86,2	2 176	7,4	2 187	6,9
Aikuisten psykoterapia	21 992	100,0	19 070	86,7	1 548	7,5	1 374	6,2
Nuorten psykoterapia	9 615	100,0	8 174	85,0	628	7,1	813	8,5
Harkinnanvarainen kuntoutus	29 793	100,0	18 457	62,0	6 612	26,4	4 724	15,9
Opiskelun ja työn apuvälineet	1	100,0	-	-	-	-	1	100,0
Ammatillinen kuntoutusselvitys	14	100,0	8	57,1	2	20,0	4	28,6
Moniammatillinen yksilökuntoutus	4 259	100,0	2 383	56,0	1 613	40,4	263	6,2
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	34	100,0	24	70,6	7	22,6	3	8,8
- Muut yksilölliset jaksot	4 225	100,0	2 359	55,8	1 606	40,5	260	6,2
Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit	24 218	100,0	15 092	62,3	4 769	24,0	4 357	18,0
Kuntoutuskurssit ³	19 330	100,0	11 744	60,8	4 087	25,8	3 499	18,1
- ASLAK-kurssit	197	100,0	6	3,0	-	-	191	97,0
- Tules-kurssit	6 791	100,0	5 097	75,1	390	7,1	1 304	19,2
- Typo-kurssit	2 232	100,0	1 345	60,3	476	26,1	411	18,4
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 381	100,0	1 678	70,5	190	10,2	513	21,5
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	4	100,0	-	-	-	-	4	100,0
- Muut kuntoutuskurssit	7 725	100,0	3 618	46,8	3 031	45,6	1 076	13,9
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 888	100,0	3 348	68,5	682	16,9	858	17,6
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	4 888	100,0	3 348	68,5	682	16,9	858	17,6
Tyk-kuntoutus	6	100,0	-	-	2	-	4	66,7
Neuropsykologinen kuntoutus	511	100,0	330	64,6	122	27,0	59	11,5
Kehittämistoiminta	784	100,0	644	82,1	104	13,9	36	4,6

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset, jotka ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.² Sisältää myös rauenneet päätökset.³ Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

KUNTOUTUJAT

4. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: sairauspäryhmä, sairausryhmä ikäryhmä ja sukupuoli

Sairauspäryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tujat	Ikäryhmä							
		0-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Yli 64	
Molemmat sukupuolet									
Kaikki sairaudet ¹		109 743	15 841	15 290	17 057	15 080	19 796	20 155	6 524
I A00-B99 Tartunta- ja loistaudit		118	5	3	4	11	20	47	28
B91 Polion jälkitila		62	-	-	2	3	3	31	23
Muut pääryhmään I kuuluvat sairaudet		56	5	3	2	8	17	16	5
II C00-D49 Kasvaimet		1 155	78	64	46	67	206	303	391
C00-C97 Pahanlaatuiset kasvaimet		962	57	46	27	45	164	252	371
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet		193	21	18	19	22	42	51	20
III D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet		106	10	15	7	15	29	23	7
IV E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineen- vaihduntasairaudet		2 144	262	120	128	201	548	594	291
E10-E14 Diabetes		1 210	130	38	64	92	297	367	222
E65-E68 Lihavuus ja muut liikaravitsemustilat		356	-	2	6	44	165	128	11
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet		578	132	80	58	65	86	99	58
V F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt		57 705	11 630	12 567	13 980	9 431	6 370	3 522	205
F20-F29 Psykoosit		1 347	14	334	524	295	130	44	6
F30-F39 Mielialahäiriöt		22 482	70	3 538	6 859	5 424	4 139	2 375	77
F40-F48 Neuroosit		13 627	183	3 196	5 005	2 964	1 563	686	30
F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt		4 515	2 083	1 411	585	291	121	22	2
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus		4 405	1 871	1 328	433	293	238	218	24
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet		11 329	7 409	2 760	574	164	179	177	66
VI G00-G99 Hermoston sairaudet		10 523	1 122	897	952	1 309	2 166	2 873	1 204
G20, G21 Parkinsonin tauti		711	-	-	3	13	65	275	355
G35 Pesäkekoettumatauti (MS-tauti)		2 018	-	21	108	322	602	790	175
G40, G41 Epilepsia		790	244	171	104	84	106	72	9
G80 CP-oireyhtymä		2 065	561	410	377	287	217	198	15
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet		4 939	317	295	360	603	1 176	1 538	650
VII H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet		766	71	121	95	75	142	143	119
VIII H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet		817	299	177	37	42	96	121	45
IX I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet		4 905	34	39	75	234	934	1 922	1 667
I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet		1 181	-	-	2	29	183	360	607
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet		2 509	23	26	62	149	473	1 173	603
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet		1 215	11	13	11	56	278	389	457
X J00-J99 Hengityselinten sairaudet		1 035	17	27	64	100	270	325	232
J45, J46 Astma		755	11	22	48	81	218	244	131
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet		164	1	1	3	4	25	59	71
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet		116	5	4	13	15	27	22	30
XI K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet		267	11	26	33	39	74	71	13
XII L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet		277	6	54	50	39	61	53	14
L20, L22 Atooppinen ihottuma		78	4	30	21	12	7	3	1
L40, L41 Psoriaasi		94	1	3	4	9	34	36	7
Muut pääryhmään XII kuuluvat sairaudet		105	1	21	25	18	20	14	6
XIII M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet		23 183	222	346	886	2 779	7 836	9 081	2 033
M05, M06, M08 Nivelreuma		1 816	200	128	85	180	378	584	261
M15-M19 Nivelrikko		3 237	-	4	17	97	861	1 688	570
M45, M46 Selkärankareuma		713	-	21	91	127	240	186	48
M47 Spondyloosi		1 186	-	-	17	82	368	557	162
M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet		3 665	-	27	196	619	1 363	1 324	136
M79 Fibromyalgia		902	1	25	63	153	331	261	68
M53-M54 Muut selkärangan sairaudet		6 695	-	32	209	984	2 606	2 588	276
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet		4 969	21	109	208	537	1 689	1 893	512
XVII Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoi- suudet ja kromosomipoikkeavuudet		3 250	1 620	630	365	254	213	147	21
Q00-Q07 Hermoston synnynnäiset epämuodostumat		492	173	124	80	60	29	24	2
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet		2 758	1 447	506	285	194	184	123	19
XVIII R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairauden- merkit sekä poikkeavat kliiniset ja laborato- riolöydökset		594	349	32	15	30	66	76	26
XIX S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset		1 778	9	106	222	339	452	531	119
Muut sairauspäryhmät (XIV-XVI, XX-XXI)		822	87	28	35	72	246	271	83
Sairaustieto puuttuu		298	9	38	63	43	67	52	26

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

Taulukko 4 jatkuu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tujat	Ikäryhmä							
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Miehet									
Kaikki sairaudet ¹		43 491	11 064	6 450	5 494	4 740	6 399	6 781	2 563
I A00-B99 Tartunta- ja loistaudit		46	2	1	3	4	9	17	10
B91	Polion jälkitila	25	-	-	1	2	2	12	8
Muut pääryhmään I kuuluvat sairaudet		21	2	1	2	2	7	5	2
II C00-D49 Kasvaimet		378	46	31	24	19	49	73	136
C00-C97	Pahanlaatuiset kasvaimet	303	31	23	15	14	33	56	131
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet		75	15	8	9	5	16	17	5
III D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet		47	6	6	3	7	13	7	5
IV E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineen- vaihduntasairaudet		979	144	60	68	92	253	236	126
E10-E14	Diabetes	593	65	23	28	47	160	158	112
E65-E68	Lihavuus ja muut liikaravitsemustilat	141	-	2	3	21	63	49	3
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet		245	79	35	37	24	30	29	11
V F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt		22 899	8 572	5 080	4 100	2 619	1 603	851	74
F20-F29	Psykoosit	673	11	157	299	142	51	13	-
F30-F39	Mielialahäiriöt	5 576	41	811	1 813	1 378	988	523	22
F40-F48	Neuroosit	3 504	110	821	1 300	771	347	148	7
F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	2 815	1 610	849	209	104	34	7	2
F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	2 546	1 183	749	225	158	118	102	11
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet		7 785	5 617	1 693	254	66	65	58	32
VI G00-G99 Hermoston sairaudet		4 738	686	492	480	522	860	1 163	535
G20, G21	Parkinsonin tauti	392	-	-	1	9	37	159	186
G35	Pesäkekovettumatauti (MS-tauti)	603	-	3	31	94	193	231	51
G40, G41	Epilepsia	407	134	96	56	34	47	37	3
G80	CP-oireyhtymä	1 149	346	232	218	149	107	88	9
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet		2 187	206	161	174	236	476	648	286
VII H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet		374	43	65	49	34	74	62	47
VIII H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet		378	167	89	15	18	35	37	17
IX I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet		2 825	22	20	36	127	537	1 191	892
I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	784	-	-	2	21	133	257	371
I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	1 522	16	13	30	75	272	749	367
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet		519	6	7	4	31	132	185	154
X J00-J99 Hengityselinten sairaudet		342	13	14	22	20	67	116	90
J45, J46	Astma	203	9	12	18	15	45	71	33
J40-J44, J47	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	96	1	-	2	3	13	39	38
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet		43	3	2	2	2	9	6	19
XI K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet		93	8	16	14	13	19	18	5
XII L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet		73	5	13	11	12	9	17	6
L20, L22	Atooppinen ihottuma	22	3	10	4	4	1	-	-
L40, L41	Psoriaasi	31	1	-	2	5	8	11	4
Muut pääryhmään XII kuuluvat sairaudet		20	1	3	5	3	-	6	2
XIII M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet		6 880	104	127	319	911	2 402	2 538	479
M05, M06, M08	Nivelreuma	412	93	36	17	33	71	103	59
M15-M19	Nivelrikko	820	-	4	8	30	263	404	111
M45, M46	Selkärankareuma	303	-	12	46	48	86	86	25
M47	Spondyloosi	452	-	-	11	37	153	215	36
M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	1 395	-	14	87	247	529	478	40
M79	Fibromyalgia	81	1	3	4	8	34	27	4
M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	1 981	-	12	85	348	785	685	66
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet		1 436	10	46	61	160	481	540	138
XVII Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoi- suudet ja kromosomipoikkeavuudet		1 640	930	332	166	84	77	44	7
Q00-Q07	Hermoston synnynnäiset epämuodostumat	248	110	60	35	23	11	7	2
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet		1 392	820	272	131	61	66	37	5
XVIII R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairauden- merkit sekä poikkeavat kliiniset ja laborato- riolöydökset		341	252	15	8	10	24	23	9
XIX S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset		1 062	5	54	140	210	285	301	67
Muut pääryhmät (XIV-XVI, XX-XXI)		270	52	14	13	13	59	72	47
Sairaustieto puuttuu		126	7	21	23	25	24	15	11

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

Taulukko 4 jatkuu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tujat	Ikäryhmä						
		0-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Yli 64
	Naiset							
Kaikki sairaudet ¹	66 252	4 777	8 840	11 563	10 340	13 397	13 374	3 961
I A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	72	3	2	1	7	11	30	18
B91 Polion jälkitila	37	-	-	1	1	1	19	15
Muut pääryhmään I kuuluvat sairaudet	35	3	2	-	6	10	11	3
II C00-D49 Kasvaimet	777	32	33	22	48	157	230	255
C00-C97 Pahanlaatuiset kasvaimet	659	26	23	12	31	131	196	240
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet	118	6	10	10	17	26	34	15
III D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet	59	4	9	4	8	16	16	2
IV E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdunta-sairaudet	1 165	118	60	60	109	295	358	165
E10-E14 Diabetes	617	65	15	36	45	137	209	110
E65-E68 Lihavuus ja muut liikaravitsemustilat	215	-	-	3	23	102	79	8
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet	333	53	45	21	41	56	70	47
V F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	34 806	3 058	7 487	9 880	6 812	4 767	2 671	131
F20-F29 Psykoosit	674	3	177	225	153	79	31	6
F30-F39 Mielialahäiriöt	16 906	29	2 727	5 046	4 046	3 151	1 852	55
F40-F48 Neuroosit	10 123	73	2 375	3 705	2 193	1 216	538	23
F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	1 700	473	562	376	187	87	15	-
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	1 859	688	579	208	135	120	116	13
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet	3 544	1 792	1 067	320	98	114	119	34
VI G00-G99 Hermoston sairaudet	5 785	436	405	472	787	1 306	1 710	669
G20, G21 Parkinsonin tauti	319	-	-	2	4	28	116	169
G35 Pesäkekovettumatauti (MS-tauti)	1 415	-	18	77	228	409	559	124
G40, G41 Epilepsia	383	110	75	48	50	59	35	6
G80 CP-oireyhtymä	916	215	178	159	138	110	110	6
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet	2 752	111	134	186	367	700	890	364
VII H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	392	28	56	46	41	68	81	72
VIII H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	439	132	88	22	24	61	84	28
IX I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	2 080	12	19	39	107	397	731	775
I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	397	-	-	-	8	50	103	236
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	987	7	13	32	74	201	424	236
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet	696	5	6	7	25	146	204	303
X J00-J99 Hengityselinten sairaudet	693	4	13	42	80	203	209	142
J45, J46 Astma	552	2	10	30	66	173	173	98
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	68	-	1	1	1	12	20	33
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet	73	2	2	11	13	18	16	11
XI K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet	174	3	10	19	26	55	53	8
XII L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	204	1	41	39	27	52	36	8
L20, L22 Atooppinen ihottuma	56	1	20	17	8	6	3	1
L40, L41 Psoriaasi	63	-	3	2	4	26	25	3
Muut pääryhmään XII kuuluvat sairaudet	85	-	18	20	15	20	8	4
XIII M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	16 303	118	219	567	1 868	5 434	6 543	1 554
M05, M06, M08 Nivelreuma	1 404	107	92	68	147	307	481	202
M15-M19 Nivelrikko	2 417	-	-	9	67	598	1 284	459
M45, M46 Selkärankareuma	410	-	9	45	79	154	100	23
M47 Spondyloosi	734	-	-	6	45	215	342	126
M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	2 270	-	13	109	372	834	846	96
M79 Fibromyalgia	821	-	22	59	145	297	234	64
M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	4 714	-	20	124	636	1 821	1 903	210
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet	3 533	11	63	147	377	1 208	1 353	374
XVII Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	1 610	690	298	199	170	136	103	14
Q00-Q07 Hermoston synnynnäiset epämuodostumat	244	63	64	45	37	18	17	-
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet	1 366	627	234	154	133	118	86	14
XVIII R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	253	97	17	7	20	42	53	17
XIX S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	716	4	52	82	129	167	230	52
Muut sairauspääryhmät (XIV-XVI, XX-XXI)	552	35	14	22	59	187	199	36
Sairautieto puuttuu	172	2	17	40	18	43	37	15

¹ Sairautieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

5. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kuntoutujat		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	109 743	100,0	15 841	15 290	17 057	15 080	19 796	20 155	6 524
Ammatillinen kuntoutus	19 534	17,8	56	7 269	3 388	2 079	3 372	3 351	19
Pohjakoulutus	387	0,4	-	375	12	-	-	-	-
Ammattikoulutus	6 744	6,1	-	5 504	891	223	113	13	-
Korkeakouluopiskelu	1 442	1,3	-	447	770	178	43	4	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	535	0,5	54	151	64	76	98	84	8
Tyk-kuntoutus	4 261	3,9	-	-	12	269	1 522	2 448	10
KILLA-kuntoutus	259	0,2	-	-	4	17	129	108	1
Elinkeinotuki	4	0,0	-	-	1	1	2	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 413	1,3	-	253	411	296	316	137	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	3 089	2,8	-	445	739	663	832	410	-
Työ- ja koulutuskokeilut	1 262	1,1	2	326	286	217	276	155	-
Työhönvalmennus	1 562	1,4	-	246	576	401	247	92	-
Tutkimuslausunto	32	0,0	-	4	4	8	9	7	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	28 258	25,7	14 343	2 678	1 960	1 981	2 678	4 155	463
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 416	2,2	284	80	155	317	549	956	75
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	51	0,0	44	7	-	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	2 365	2,2	240	73	155	317	549	956	75
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 027	0,9	786	73	15	27	42	82	2
- Kuntoutuskurssit	141	0,1	28	4	7	11	32	58	1
- Sopeutumisvalmennuskurssit	887	0,8	759	69	8	16	10	24	1
Neuropsykologinen kuntoutus	572	0,5	219	109	47	56	81	57	3
Psykoteraapia	1 377	1,3	815	268	126	89	52	26	1
Toimintaterapia	8 636	7,9	6 434	611	250	248	426	614	53
Puheterapia	9 764	8,9	8 900	226	80	92	167	279	20
Musiikkiterapia	1 480	1,3	964	338	106	44	18	9	1
Fysioterapia	15 598	14,2	3 341	1 701	1 729	1 826	2 556	3 991	454
Monimuototerapia	197	0,2	163	6	-	1	9	15	3
Päiväkuntoutus	26	0,0	-	-	2	5	10	7	2
Kuntoutuspsykoteraapia	31 409	28,6	-	5 729	11 148	7 784	4 598	2 117	33
Aikuisten psykoteraapia	21 975	20,0	-	35	7 409	7 783	4 598	2 117	33
Nuorten psykoteraapia	9 471	8,6	-	5 697	3 771	3	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	34 174	31,1	1 630	865	1 316	3 737	9 746	10 859	6 021
Opiskelun ja työn apuvälineet	3	0,0	-	-	1	-	2	-	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	63	0,1	-	4	21	14	15	9	-
Moniammatillinen yksilökuntoutus	3 777	3,4	95	69	157	442	1 095	1 221	698
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	89	0,1	52	36	1	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	3 688	3,4	43	33	156	442	1 095	1 221	698
Kuntoutuskurssit ²	25 285	23,0	7	310	775	2 882	7 979	8 817	4 515
- ASLAK-kurssit	5 769	5,3	-	-	38	790	2 803	2 130	8
- Tules-kurssit	8 656	7,9	-	23	328	1 147	3 186	3 923	49
- Typo-kurssit	2 775	2,5	-	-	2	18	59	313	2 383
- Mielensterveyskuntoutuskurssit	2 611	2,4	-	243	244	461	849	801	13
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	62	0,1	-	7	8	21	14	12	-
- Muut kuntoutuskurssit	5 445	5,0	7	37	155	450	1 079	1 652	2 065
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	3,1	727	124	177	334	584	672	816
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	3,1	727	124	177	334	584	672	816
Tyk-kuntoutus	179	0,2	-	-	2	9	55	113	-
Aikuisten psykoteraapia	1	0,0	-	-	-	1	-	-	-
Nuorten psykoteraapia	1	0,0	-	-	1	-	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	372	0,3	-	227	70	46	16	13	-
Kehittämistoiminta ¹	1 135	1,0	815	139	125	23	11	20	2
Ei tietoa	3 943	3,6	0	441	906	642	903	1 049	2

¹ Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä

Lakiperuste Toimenpide ¹	Kuntou- tutjat	Sairauspäryhmä ¹										Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut		
Kaikki	109 743	2 144	57 705	10 523	4 905	1 035	23 183	3 250	1 778	4 922	298	
Ammatillinen kuntoutus	18 219	376	9 468	934	323	232	4 688	342	416	1 404	36	
Pohjakoulutus	296	5	128	38	2	-	29	35	2	57	-	
Ammattikoulutus	6 160	43	5 010	249	19	37	264	164	67	301	6	
Korkeakouluopiskelu	1 191	7	727	87	6	21	155	29	33	126	-	
Vaikeavammaisten apuvälineet	445	13	15	19	3	-	11	27	4	353	-	
Tyk-kuntoutus	4 175	187	462	234	169	82	2 727	6	95	210	3	
KILLA-kuntoutus	258	13	25	10	17	3	172	3	4	11	-	
Elinkeinotuki	4	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 189	25	750	53	12	24	243	18	25	39	-	
Ammatillinen kuntoutuspalvelus	2 212	54	891	131	54	37	670	27	123	224	1	
Työ- ja koulutuskokeilut	875	15	365	63	28	15	287	19	38	45	-	
Työhönvalmennus	1 378	13	1 095	49	13	13	127	14	25	29	-	
Tutkimuslausunto	10	1	-	1	-	-	-	-	-	8	-	
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	27 862	382	13 421	6 474	1 755	37	985	2 703	786	1 312	7	
Moniammatillinen yksilökuntoutus	898	10	103	373	116	2	104	53	65	72	-	
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	14	-	-	-	-	-	13	-	1	-	-	
- Muut yksilölliset jaksot	884	10	103	373	116	2	91	53	64	72	-	
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	526	9	303	69	18	-	5	78	-	44	-	
- Kuntoutuskurssit	48	-	3	12	18	-	1	2	-	12	-	
- Sopeutumisvalmennuskurssit	478	9	300	57	-	-	4	76	-	32	-	
Neuropsykologinen kuntoutus	323	2	207	26	31	-	3	2	39	11	2	
Psykoterapia	1 193	1	1 126	25	5	-	6	20	1	9	-	
Toimintaterapia	3 658	20	2 798	256	148	1	26	272	46	90	1	
Puheterapia	7 036	17	5 516	208	108	7	6	650	14	509	1	
Musiikkiterapia	1 019	4	845	34	2	-	2	119	3	10	-	
Fysioterapia	13 076	319	2 419	5 476	1 320	27	833	1 502	616	561	3	
Monimuototerapia	122	-	100	3	6	-	-	6	1	6	-	
Päiväkuntoutus	11	-	4	4	1	-	-	1	1	-	-	
Kuntoutuspsykoterapia	30 589	12	30 322	38	6	7	128	7	7	39	23	
Aikuisten psykoterapia	21 524	10	21 292	34	5	7	125	4	6	27	14	
Nuorten psykoterapia	9 065	2	9 030	4	1	-	3	3	1	12	9	
Harkinnanvarainen kuntoutus	32 916	1 374	4 494	3 077	2 821	759	17 382	198	569	2 167	75	
Opiskelun ja työn apuvälineet	2	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	
Ammatillinen kuntoutuspalvelus	40	1	12	-	4	1	16	-	1	5	-	
Moniammatillinen yksilökuntoutus	3 540	72	150	564	228	26	2 047	61	184	208	-	
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	70	-	1	-	-	-	65	2	-	2	-	
- Muut yksilölliset jaksot	3 470	72	149	564	228	26	1 982	59	184	206	-	
Kuntoutuskurssit ²	24 583	921	2 617	1 899	2 535	718	14 405	48	308	1 083	49	
- ASLAK-kurssit	5 670	301	451	349	320	122	3 632	8	83	386	18	
- Tules-kurssit	8 464	39	74	301	40	16	7 777	13	139	62	3	
- Typo-kurssit	2 768	103	45	398	721	209	1 097	3	40	150	2	
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 317	17	1 890	23	13	7	113	-	3	251	-	
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	58	2	23	1	1	8	17	-	2	3	1	
- Muut kuntoutuskurssit	5 306	459	134	827	1 440	356	1 769	24	41	231	25	
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 255	366	520	575	19	11	792	82	35	851	4	
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 255	366	520	575	19	11	792	82	35	851	4	
Tyk-kuntoutus	178	13	8	12	18	2	116	-	4	5	-	
Aikuisten psykoterapia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Neuropsykologinen kuntoutus	304	-	231	14	14	-	-	3	35	7	-	
Kehittämistoiminta ¹	993	1	955	13	3	1	5	4	2	7	2	
Ei tietoa	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157	

¹ Sairaus- ja toimenpidetieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan tiedon mukaan.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: maakunta ja ikäryhmä

Maakunta	Kuntoutujat	Ikäryhmä							Kuntoutujat 1 000 asu- kasta kohti
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Koko maa¹	109 743	15 841	15 290	17 057	15 080	19 796	20 155	6 524	19,9
Uusimaa	28 966	5 002	3 794	5 949	4 573	4 757	4 068	823	17,7
Varsinais-Suomi	9 614	1 449	1 389	1 588	1 358	1 698	1 708	424	20,2
Satakunta	4 428	456	639	496	537	940	962	398	20,0
Kanta-Häme	3 048	447	376	337	439	643	627	179	17,5
Pirkanmaa	11 627	1 492	1 989	1 945	1 699	2 065	1 853	584	22,8
Päijät-Häme	2 775	434	419	344	341	514	507	216	13,8
Kymenlaakso	2 996	601	366	296	346	641	577	169	16,8
Etelä-Karjala	2 120	203	237	212	289	496	479	204	16,2
Etelä-Savo	3 277	235	384	299	359	662	812	526	22,0
Pohjois-Savo	5 568	518	818	755	690	1 110	1 204	473	22,5
Pohjois-Karjala	4 489	257	718	704	567	772	995	476	27,3
Keski-Suomi	6 362	761	928	1 049	886	1 104	1 194	440	23,0
Etelä-Pohjanmaa	3 955	459	394	441	517	744	945	455	20,6
Pohjanmaa	2 849	324	385	370	398	569	614	189	15,7
Keski-Pohjanmaa	1 549	325	210	175	178	272	293	96	22,4
Pohjois-Pohjanmaa	10 415	1 902	1 524	1 491	1 340	1 689	1 960	509	25,3
Kainuu	1 829	289	215	166	169	348	442	200	24,4
Lappi	3 557	633	446	390	361	718	850	159	19,7
Ahvenanmaa	200	41	34	14	17	40	50	4	6,8

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä

Sairanhoitopiiri	Kuntoutujat	Ikäryhmä							Kuntoutujat 1 000 asu- kasta kohti
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Koko maa¹	109 743	15 841	15 290	17 057	15 080	19 796	20 155	6 524	19,9
Helsinki ja Uusimaa	28 921	4 992	3 788	5 948	4 566	4 743	4 064	820	17,7
Varsinais-Suomi	9 686	1 462	1 397	1 592	1 371	1 710	1 725	429	20,2
Satakunta	4 428	456	639	496	537	940	962	398	20,0
Kanta-Häme	3 048	447	376	337	439	643	627	179	17,5
Pirkanmaa	11 979	1 548	2 044	1 977	1 734	2 129	1 931	616	22,6
Päijät-Häme	2 916	462	444	349	360	548	528	225	13,7
Kymenlaakso	2 900	583	347	292	334	621	560	163	17,0
Etelä-Karjala	2 120	203	237	212	289	496	479	204	16,2
Etelä-Savo	2 255	172	310	214	258	470	538	293	22,0
Itä-Savo	949	57	69	82	90	180	253	218	22,1
Pohjois-Karjala	4 562	263	723	707	578	784	1 016	491	27,2
Pohjois-Savo	5 568	518	818	755	690	1 110	1 204	473	22,5
Keski-Suomi	5 938	692	865	1 013	838	1 028	1 099	403	23,5
Etelä-Pohjanmaa	4 036	470	400	451	528	759	968	460	20,5
Vaasa	2 656	291	368	350	373	531	572	171	15,6
Keski-Pohjanmaa	1 725	359	227	192	198	306	324	119	22,0
Pohjois-Pohjanmaa	10 351	1 890	1 518	1 484	1 334	1 678	1 948	499	25,3
Kainuu	1 829	289	215	166	169	348	442	200	24,4
Länsi-Pohja	1 080	204	114	86	114	231	276	55	17,3
Lappi	2 477	429	332	304	247	487	574	104	21,0
Ahvenanmaa	200	41	34	14	17	40	50	4	6,8

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: ammattiasema, ammattipääryhmä, sairauspääryhmä ja sukupuoli

Ammattiasema Ammattipääryhmä	Kuntou- tujat	Sairauspääryhmä ¹										Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut		
Molemmat sukupuolet												
Yhteensä	109 743	2 144	57 705	10 523	4 905	1 035	23 183	3 250	1 778	4 922	298	
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	55 370	1 239	24 617	3 701	2 296	728	19 215	332	899	2 294	49	
Yrittäjät	4 557	105	1 894	377	348	75	1 400	25	109	219	5	
Palkansaajat	50 813	1 134	22 723	3 324	1 948	653	17 815	307	790	2 075	44	
1 Johtajat	985	37	531	62	42	10	240	3	8	51	1	
2 Erityisasiantuntijat	12 021	202	7 594	617	305	133	2 482	59	98	520	11	
3 Asiantuntijat	9 909	198	4 866	560	321	126	3 248	55	112	417	6	
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3 820	79	1 718	296	118	44	1 307	25	44	186	3	
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	11 119	252	4 154	668	339	145	4 922	50	169	413	7	
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	603	21	175	30	40	13	293	1	14	15	1	
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	3 890	105	1 055	278	255	73	1 822	25	134	143	-	
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	2 194	84	467	176	150	33	1 140	9	64	71	-	
9 Muut työntekijät	2 925	66	703	172	128	48	1 639	10	66	90	3	
0 Sotilaat	117	7	26	8	12	1	48	-	5	9	1	
X Tunteamaton	3 230	83	1 434	457	238	27	674	70	76	160	11	
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	54 373	905	33 088	6 822	2 609	307	3 968	2 918	879	2 628	249	
Miehet												
Yhteensä	43 491	979	22 899	4 738	2 825	342	6 880	1 640	1 062	2 000	126	
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	16 404	522	6 045	1 386	1 330	222	5 642	107	474	657	19	
Yrittäjät	2 018	60	713	201	246	42	579	14	75	85	3	
Palkansaajat	14 386	462	5 332	1 185	1 084	180	5 063	93	399	572	16	
1 Johtajat	372	17	186	30	31	2	79	1	5	20	1	
2 Erityisasiantuntijat	3 249	82	1 968	222	172	22	581	14	39	146	3	
3 Asiantuntijat	1 955	54	780	160	156	24	636	15	39	89	2	
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	507	8	202	45	30	5	179	6	15	16	1	
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	1 594	62	573	107	105	21	616	13	37	59	1	
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	254	13	49	14	26	7	133	-	7	4	1	
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	3 151	98	669	244	239	60	1 587	15	126	113	-	
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	1 476	74	277	127	128	22	746	3	49	50	-	
9 Muut työntekijät	579	11	173	39	41	8	256	3	28	19	1	
0 Sotilaat	104	7	18	7	12	1	46	-	5	7	1	
X Tunteamaton	1 145	36	437	190	144	8	204	23	49	49	5	
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	27 087	457	16 854	3 352	1 495	120	1 238	1 533	588	1 343	107	
Naiset												
Yhteensä	66 252	1 165	34 806	5 785	2 080	693	16 303	1 610	716	2 922	172	
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	3 152	65	1 526	208	113	41	982	13	37	165	2	
Yrittäjät	2 539	45	1 181	176	102	33	821	11	34	134	2	
Palkansaajat	36 427	672	17 391	2 139	864	473	12 752	214	391	1 503	28	
1 Johtajat	613	20	345	32	11	8	161	2	3	31	-	
2 Erityisasiantuntijat	8 772	120	5 626	395	133	111	1 901	45	59	374	8	
3 Asiantuntijat	7 954	144	4 086	400	165	102	2 612	40	73	328	4	
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3 313	71	1 516	251	88	39	1 128	19	29	170	2	
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	9 525	190	3 581	561	234	124	4 306	37	132	354	6	
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	349	8	126	16	14	6	160	1	7	11	-	
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	739	7	386	34	16	13	235	10	8	30	-	
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	718	10	190	49	22	11	394	6	15	21	-	
9 Muut työntekijät	2 346	55	530	133	87	40	1 383	7	38	71	2	
0 Sotilaat	13	-	8	1	-	-	2	-	-	2	-	
X Tunteamaton	2 085	47	997	267	94	19	470	47	27	111	6	
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	27 286	448	16 234	3 470	1 114	187	2 730	1 385	291	1 285	142	

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

Huom. Kuntoutustilastossa otettiin käyttöön Ammattiluokitus 2010 tilastovuoden 2015 alusta lähtien. Vuoden 2016 tietoihin sisältyy paljon vanhan luokituksen mukaisia ammattikoodeja, joita ei voida luokitella.

10. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepääryhmä	Kuntou- tujat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Kaikki	37 168	4 321	5 561	6 026	5 508	6 891	6 131	2 730	39
Ammatillinen kuntoutus	8 339	3	2 780	1 523	1 117	1 665	1 245	6	33
Pohjakoulutus	126	-	121	5	-	-	-	-	17
Ammattikoulutus	2 175	-	1 771	261	91	46	6	-	18
Korkeakouluopiskelu	477	-	182	232	54	8	1	-	26
Vaikeavammaisten apuvälineet	19	1	4	6	-	4	4	-	30
Tyk-kuntoutus	1 430	-	-	4	124	581	716	5	55
KILLA-kuntoutus									
Ammatilliset kuntoutuskurssit	119	-	-	1	10	54	53	1	54
Ammatillinen kuntoutuspalveluselvitys	752	-	159	217	144	161	71	-	35
Työ- ja koulutuskokeilut	2 340	-	345	550	504	641	300	-	40
Työhönvalmennus	826	2	270	170	132	159	93	-	32
Tutkimuslausunto	648	-	126	231	160	101	30	-	33
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	5 956	3 642	364	278	365	516	764	27	10
Ammatillinen kuntoutuspalveluselvitys	736	125	28	66	102	155	253	7	48
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	9	7	2	-	-	-	-	-	8
- Muut yksilölliset jaksot	727	118	26	66	102	155	253	7	49
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	560	429	28	9	20	25	49	-	8
- Kuntoutuskurssit	69	7	3	5	7	16	31	-	52
- Sopeutumisvalmennuskurssit	491	422	25	4	13	9	18	-	7
Neuropsykologinen kuntoutus	187	95	27	17	10	21	17	-	15
Psykiatri	439	212	91	64	41	17	14	-	16
Toimintaterapia	1 573	1 160	97	46	52	88	124	6	7
Puheterapia	1 610	1 461	14	15	17	35	63	5	5
Musiikkiterapia	201	151	30	9	5	5	-	1	11
Fysioterapia	1 617	390	86	114	196	333	486	12	45
Monimuototerapia	65	54	1	-	-	5	4	1	10
Päiväkuntoutus	6	-	-	1	-	4	1	-	51
Kuntoutuspsykiatria	10 850	-	2 207	3 770	2 666	1 565	637	5	33
Aikuisten psykiatria	7 960	-	33	3 056	2 664	1 565	637	5	37
Nuorten psykiatria	2 895	-	2 176	717	2	-	-	-	23
Harkinnanvarainen kuntoutus	12 730	699	409	598	1 468	3 300	3 563	2 693	54
Ammatillinen kuntoutuspalveluselvitys	38	-	3	15	7	10	3	-	36
Moniammatillinen yksilökuntoutus	1 728	46	29	82	206	511	545	309	54
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	14	8	6	-	-	-	-	-	11
- Muut yksilölliset jaksot	1 714	38	23	82	206	511	545	309	54
Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit	10 658	501	269	473	1 232	2 781	3 014	2 388	55
Kuntoutuskurssit ²	8 291	-	187	353	1 007	2 408	2 566	1 770	55
- ASLAK-kurssit	455	-	-	8	71	221	155	-	52
- Tules-kurssit	3 419	-	17	175	521	1 336	1 365	5	53
- Typo-kurssit	894	-	-	1	7	33	93	760	75
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 076	-	155	104	194	343	279	1	47
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	3	-	-	-	1	-	2	-	56
- Muut kuntoutuskurssit	2 444	-	15	65	213	475	672	1 004	61
Sopeutumisvalmennuskurssit	2 367	501	82	120	225	373	448	618	52
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	2 367	501	82	120	225	373	448	618	52
Aikuisten psykiatria	1	-	-	-	1	-	-	-	38
Neuropsykologinen kuntoutus	128	-	76	22	21	6	3	-	22
Kehittämistoiminta ¹	207	152	34	12	4	2	3	-	10

¹ Kehittämistoiminta esitetään yksityiskohtaisemmin taulukossa 11.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

11. Kuntoutuksen kehittämistoiminta vuonna 2016 : kustannukset, kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste/kehittämishanke Osahanke/sukupuoli	Kustannukset 1 000 €	Kuntoutujat Kaikki	Ikäryhmä						
			0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	4 483	1 135	792	162	125	23	11	20	2
Harkinnanvarainen kuntoutus	4 483	1 135	792	162	125	23	11	20	2
Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	4 150	970	729	116	114	11	-	-	-
LAKU-hanke ¹	2 759	675	653	22	-	-	-	-	-
Etä-LAKU-hanke ²	832	76	76	-	-	-	-	-	-
Oma väylä-hanke ³	560	219	-	94	114	11	-	-	-
Muut kehittämishankkeet	333	165	63	46	11	12	11	20	2
PURA-hanke ⁴	159	22	-	18	4	-	-	-	-
Muut kehittämishankkeet	174	143	63	28	7	12	11	20	2
Molemmat sukupuolet	4 483	1 135	792	162	125	23	11	20	2
Miehet	3 545	850	645	101	78	12	2	10	2
Naiset	938	285	147	61	47	11	9	10	-

¹ Lasten perhekuntoutuksen kehittämishanke

² Lasten perhekuntoutuksen etämöllin kehittämishanke

³ Neuropsykiatrisen kuntoutuksen kehittämishanke

⁴ Ammatillisen kuntoutuksen ja päihdekuntoutuksen yhdistämistä testaava kehittämishanke

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

12. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2016: kuntoutujat ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne ¹	Kaikkiaan		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	109 743	100,0	15 841	15 290	17 057	15 080	19 796	20 155	6 524
Työelämässä olevat yhteensä	75 659	68,9	3	13 195	15 549	13 498	17 349	15 582	483
Työssä oleva	38 541	35,1	-	709	5 474	8 149	12 249	11 726	234
Työtön	8 505	7,7	-	1 100	2 283	1 838	2 033	1 243	8
Opiskelija	16 913	15,4	2	10 429	5 213	968	251	50	-
Kotiäiti/-isä	797	0,7	-	56	405	281	34	20	1
Sairauspäiväraha	6 113	5,6	-	387	931	1 192	1 735	1 816	52
Kuntoutustuki	4 044	3,7	-	334	1 072	942	903	620	173
Muu tilanne	746	0,7	1	180	171	128	144	107	15
Työelämästä poissa olevat yhteensä	33 881	30,9	15 838	2 070	1 457	1 545	2 397	4 533	6 041
Alle 16-vuotias	17 188	15,7	15 838	1 279	62	5	2	2	0
Työkyvyttömyyseläke	10 636	9,7	-	749	1 330	1 454	2 273	4 091	739
Muu eläke	6 057	5,5	-	42	65	86	122	440	5 302

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

13. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2016: kustannukset ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne ¹	Kaikkiaan		Ikäryhmä						
	1 000 €	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	352 315	100,0	107 407	32 959	42 867	39 433	53 146	61 570	14 933
Työelämässä olevat yhteensä	157 114	44,6	2	23 228	33 708	29 194	36 849	33 096	1 037
Työssä oleva	72 918	20,7	0	1 272	9 978	15 184	23 492	22 589	402
Työtön	20 993	6,0	0	2 861	5 861	4 753	4 827	2 679	12
Opiskelija	29 212	8,3	5	16 124	10 640	1 890	422	131	0
Kotiäiti/-isä	1 609	0,5	0	96	782	559	101	69	3
Sairauspäiväraha	16 883	4,8	0	1 113	2 632	3 182	4 604	5 215	138
Kuntoutustuki	13 583	3,9	0	1 170	3 435	3 299	3 100	2 119	460
Muu tilanne	2 027	0,6	3	610	401	372	312	303	25
Tieto puuttuu	-112	0,0	-7	-17	-21	-45	-9	-10	-3
Työelämästä poissa olevat yhteensä	195 202	55,4	107 405	9 731	9 160	10 239	16 297	28 474	13 896
Alle 16-vuotias	113 164	32,1	107 405	5 375	330	31	19	3	0
Työkyvyttömyyseläke	67 353	19,1	0	4 136	8 469	9 688	15 688	26 641	2 731
Muu eläke	14 684	4,2	0	220	361	519	590	1 830	11 165

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

KUSTANNETUT KUNTOUTUSTOIMENPITEET

14. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimenpiteet		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	132 332	100,0	23 607	18 321	19 847	17 339	22 886	23 629	6 703
Ammatillinen kuntoutus	21 324	16,1	56	7 858	3 904	2 397	3 613	3 477	19
Pohjakoulutus	387	0,3	-	375	12	-	-	-	-
Ammattikoulutus	6 744	5,1	-	5 504	891	223	113	13	-
Korkeakouluopiskelu	1 442	1,1	-	447	770	178	43	4	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	535	0,4	54	151	64	76	98	84	8
Tyk-kuntoutus	4 261	3,2	-	-	12	269	1 522	2 448	10
KILLA-kuntoutus									
Elinkeinotuki	4	0,0	-	-	1	1	2	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 413	1,1	-	253	411	296	316	137	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	3 089	2,3	-	445	739	663	832	410	-
Työ- ja koulutuskokeilut	1 262	1,0	2	326	286	217	276	155	-
Työhönvalmennus	1 562	1,2	-	246	576	401	247	92	-
Tutkimuslausunto	32	0,0	-	4	4	8	9	7	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	41 105	31,1	21 907	3 412	2 511	2 710	3 915	6 036	614
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 416	1,8	284	80	155	317	549	956	75
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	51	0,0	44	7	-	-	-	-	-
- Muut moniammatillisen kuntoutusjakson linjat	2 365	1,8	240	73	155	317	549	956	75
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 028	0,8	787	73	15	27	42	82	2
- Kuntoutuskurssit	141	0,1	28	4	7	11	32	58	1
- Sopeutumisvalmennuskurssit	887	0,7	759	69	8	16	10	24	1
Neuropsykologinen kuntoutus	572	0,4	219	109	47	56	81	57	3
Psykoterapia	1 377	1,0	815	268	126	89	52	26	1
Toimintaterapia	8 636	6,5	6 434	611	250	248	426	614	53
Puheterapia	9 764	7,4	8 900	226	80	92	167	279	20
Musiikkiterapia	1 480	1,1	964	338	106	44	18	9	1
Fysioterapia	15 598	11,8	3 341	1 701	1 729	1 826	2 556	3 991	454
Monimuototerapia	197	0,1	163	6	-	1	9	15	3
Päiväkuntoutus	26	0,0	-	-	2	5	10	7	2
Kuntoutuspsykoterapia	31 447	23,8	-	5 733	11 180	7 786	4 598	2 117	33
Aikuisten psykoterapia	21 975	16,6	-	35	7 409	7 783	4 598	2 117	33
Nuorten psykoterapia	9 471	7,2	-	5 697	3 771	3	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	34 513	26,1	1 644	877	1 346	3 804	9 857	10 950	6 035
Opiskelun ja työn apuvälineet	3	0,0	-	-	1	-	2	-	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	63	0,0	-	4	21	14	15	9	-
Moniammatillinen yksilökuntoutus	3 777	2,9	95	69	157	442	1 095	1 221	698
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	89	0,1	52	36	1	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	3 688	2,8	43	33	156	442	1 095	1 221	698
Kuntoutuskurssit ²	25 318	19,1	7	310	775	2 887	7 990	8 831	4 518
- ASLAK-kurssit	5 769	4,4	-	-	38	790	2 803	2 130	8
- Tules-kurssit	8 656	6,5	-	23	328	1 147	3 186	3 923	49
- Typo-kurssit	2 775	2,1	-	-	2	18	59	313	2 383
- Mielen terveyskuntoutuskurssit	2 611	2,0	-	243	244	461	849	801	13
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	62	0,0	-	7	8	21	14	12	-
- Muut kuntoutuskurssit	5 445	4,1	7	37	155	450	1 079	1 652	2 065
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	2,6	727	124	177	334	584	672	816
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	2,6	727	124	177	334	584	672	816
Tyk-kuntoutus	179	0,1	-	-	2	9	55	113	-
Aikuisten psykoterapia	1	0,0	-	-	-	1	-	-	-
Nuorten psykoterapia	1	0,0	-	-	1	-	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	372	0,3	-	227	70	46	16	13	-
Kehittämistoiminta ¹	1 135	0,9	815	139	125	23	11	20	2
Ei tietoa	3 943	3,0	0	441	906	642	903	1 049	2

¹ Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Kustannettujen toimenpiteiden poimintamäärittely korjattiin tammikuusta 2015 koskevista tiedoista lähtien. Tämän vuoksi kustannettujen kuntoutustoimenpiteiden lukumäärä pieneni jonkin verran.

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

15. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimen- piteet	Sairauspäryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	132 332	2 338	66 446	13 879	6 552	1 121	24 397	4 757	2 440	5 778	4 624
Ammatillinen kuntoutus	21 324	408	11 084	1 199	357	278	5 098	449	474	1 629	348
Pohjakoulutus	387	8	169	58	2	-	30	46	3	71	-
Ammattikoulutus	6 744	48	5 418	315	22	41	285	203	75	330	7
Korkeakouluopiskelu	1 442	7	896	122	9	22	165	46	37	137	1
Vaikeavammaisten apuvälineet	535	15	27	39	3	-	15	41	4	391	-
Tyk-kuntoutus	4 261	189	496	239	169	87	2 755	6	97	220	3
KILLA-kuntoutus	259	13	25	10	17	3	173	3	4	11	-
Elinkeinotuki	4	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 413	27	916	64	15	28	273	18	25	47	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	3 089	69	1 300	196	73	60	896	42	151	300	2
Työ- ja koulutuskokeilut	1 262	17	585	97	34	24	366	27	49	62	1
Työhönvalmennus	1 562	13	1 250	57	13	13	137	15	29	35	-
Tutkimuslausunto	32	2	2	2	-	-	-	2	-	24	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	41 105	518	19 130	9 397	3 294	60	1 382	4 083	1 349	1 874	18
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 416	29	205	1 036	384	10	264	144	204	140	-
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	51	-	-	-	-	-	49	1	1	-	-
- Muut moniammatillisen kuntoutusjakson linjat	2 365	29	205	1 036	384	10	215	143	203	140	-
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 028	13	573	134	78	1	15	132	4	78	-
- Kuntoutuskurssit	141	-	7	24	72	-	2	7	-	29	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	887	13	566	110	6	1	13	125	4	49	-
Neuropsykologinen kuntoutus	572	4	257	65	119	-	4	5	96	20	2
Psykoterapia	1 377	1	1 261	48	8	0	11	27	6	15	-
Toimintaterapia	8 636	64	5 485	1 061	689	9	89	742	231	265	1
Puheterapia	9 764	45	7 063	598	350	10	17	992	51	637	1
Musiikkiterapia	1 480	13	1 155	82	11	-	4	190	10	15	-
Fysioterapia	15 598	349	2 992	6 354	1 624	30	978	1 835	742	691	3
Monimuotoaryhmäterapia	197	-	135	8	24	-	-	15	2	13	-
Päiväkuntoutus	26	-	4	11	7	-	-	1	3	-	-
Kuntoutuspsykoterapia	31 447	13	31 159	41	7	7	139	7	8	39	27
Aikuisten psykoterapia	21 975	10	21 726	37	6	7	134	4	7	27	17
Nuorten psykoterapia	9 471	3	9 433	4	1	-	5	3	1	12	9
Harkinnanvarainen kuntoutus	34 513	1 399	5 073	3 242	2 894	776	17 778	218	609	2 236	288
Opiskelun ja työn apuvälineet	3	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Ammatillinen kuntoutus selvitys	63	2	24	1	6	1	20	-	1	7	1
Yksilöllinen kuntoutusjakso	3 777	77	167	621	244	27	2 150	71	194	226	-
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	89	-	1	-	-	-	81	3	-	4	-
- Muut yksilölliset jaksot	3 688	77	166	621	244	27	2 069	68	194	222	-
Kuntoutuskurssit ²	25 318	928	2 965	1 952	2 568	732	14 642	51	319	1 110	51
- ASLAK-kurssit	5 769	304	491	353	323	124	3 673	8	83	391	19
- Tules-kurssit	8 656	39	89	308	40	18	7 937	14	145	63	3
- Typo-kurssit	2 775	103	45	402	722	210	1 098	3	40	150	2
- Mielen terveyskuntoutuskurssit	2 611	18	2 166	25	13	7	119	-	3	260	-
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	62	2	26	1	1	8	18	-	2	3	1
- Muut kuntoutuskurssit	5 445	462	148	863	1 469	365	1 797	26	46	243	26
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	378	576	612	21	12	842	84	36	869	4
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 434	378	576	612	21	12	842	84	36	869	4
Tyk-kuntoutus	179	13	8	12	18	3	116	-	4	5	-
Aikuisten psykoterapia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nuorten psykoterapia											
Neuropsykologinen kuntoutus	372	-	280	18	16	-	-	4	45	9	-
Kehittämistoiminta ¹	1 135	1	1 051	25	21	1	7	8	10	9	2
Ei tietoa	3 943	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 943

¹ Kehittämistoiminta esitetään yksityiskohtaisemmin taulukossa 11.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Kustannettujen toimenpiteiden poimintamäärittely korjattiin tammikuusta 2015 koskevista tiedoista lähtien. Tämän vuoksi kustannettujen kuntoutustoimenpiteiden lukumäärä pieni jonkin verran.

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

KUNTOUTUSKUSTANNUKSET

16. Kuntoutuskustannukset vuonna 2016: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sukupuoli Ikäryhmä	Kustannukset, 1 000 €										
	Kaikkiaan	%	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha			
			Kaikki- aan ¹	Ammatil- linen kuntoutus	Vaativa lääkinnäl- linen kuntoutus	Kuntou- tus- psyko- terapia	Harkinnan- varainen kuntoutus	Kaikki- aan	Kun- toutus- palvelut Kelalta	Kun- toutus- palvelut muualta	Ei kun- toutus- palve- luja ²
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	456 079	100,0	352 315	36 781	193 030	58 033	64 583	103 764	50 743	4 733	48 287
0–15	107 407	23,6	107 407	173	98 591	-	8 649	-	-	-	-
16–24	92 523	20,3	32 959	5 139	14 943	11 129	1 765	59 564	11 227	326	48 010
25–34	57 597	12,6	42 867	6 616	12 914	21 144	2 213	14 729	13 544	1 063	122
35–44	48 626	10,7	39 433	5 791	13 632	13 898	6 157	9 193	7 827	1 186	180
45–54	64 450	14,1	53 146	9 382	19 874	8 167	15 732	11 305	9 993	1 297	15
55–64	70 495	15,5	61 570	9 634	30 804	3 638	17 505	8 925	8 112	852	-39
65–	14 982	3,3	14 933	46	2 271	57	12 562	49	41	9	-1
Miehet											
Kaikki	217 765	100,0	168 442	14 249	115 169	13 212	25 858	49 323	20 245	2 288	26 790
0–15	74 499	34,2	74 499	86	67 957	-	6 459	-	-	-	-
16–24	46 316	21,3	14 028	2 636	8 292	2 285	821	32 288	5 475	200	26 613
25–34	22 071	10,1	15 588	2 983	6 720	5 070	826	6 483	5 842	586	55
35–44	17 791	8,2	13 965	2 503	6 153	3 330	1 998	3 826	3 099	593	134
45–54	23 695	10,9	19 708	3 250	9 675	1 787	4 998	3 987	3 378	600	9
55–64	27 111	12,4	24 387	2 769	15 235	725	5 661	2 724	2 440	305	-21
65–	6 282	2,9	6 267	23	1 137	14	5 094	15	11	4	-
Naiset											
Kaikki	238 315	100,0	183 873	22 532	77 861	44 821	38 726	54 441	30 499	2 446	21 497
0–15	32 908	13,8	32 908	87	30 634	-	2 190	-	-	-	-
16–24	46 207	19,4	18 931	2 503	6 651	8 844	944	27 276	5 752	126	21 397
25–34	35 526	14,9	27 280	3 634	6 194	16 074	1 387	8 246	7 702	477	67
35–44	30 834	12,9	25 468	3 288	7 480	10 567	4 159	5 367	4 727	593	46
45–54	40 755	17,1	33 438	6 132	10 199	6 380	10 734	7 318	6 615	697	6
55–64	43 384	18,2	37 183	6 864	15 569	2 912	11 844	6 201	5 672	547	-18
65–	8 700	3,7	8 666	23	1 134	43	7 468	34	30	5	-1

¹ Vain kustannusten yhteissumma sisältää tuntemattomat lakitiedot.² Saanut nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

17. Kuntoutuskustannukset vuonna 2016: maakunta, erityisvastuualue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Sairanhoitopiiri	Kustannukset, 1 000 €										Kustannukset asukasta kohti €
	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha				
		Kaikki- aan	Ammatil- linen kuntoutus	Vaativa lääkin- nälinen kuntoutus	Kun- tous- psyko- terapia	Harkin- nanva- rainen kun- tous	Kaikki- aan	Kun- tous- palve- lut Kelalta	Kun- tous- palve- lut muu- alta	Ei kun- tus- palve- lujia ²	
Koko maa¹	456 079	352 315	36 781	193 030	58 033	64 583	103 764	50 743	4 733	48 287	82,8
Uusimaa	111 126	90 252	6 420	48 726	22 359	12 766	20 874	10 372	1 701	8 802	67,7
Varsinais-Suomi	40 542	31 547	3 523	17 320	5 569	5 140	8 996	4 068	490	4 438	85,2
Satakunta	17 033	11 814	1 599	5 536	1 332	3 348	5 220	1 969	276	2 974	76,8
Kanta-Häme	12 180	9 074	1 092	4 696	1 317	1 970	3 106	1 560	65	1 480	70,0
Pirkanmaa	46 337	33 787	3 237	17 267	6 447	6 864	12 550	5 131	362	7 057	90,9
Päijät-Häme	11 114	8 358	798	4 428	1 226	1 908	2 757	1 128	140	1 489	55,1
Kymenlaakso	12 167	9 402	1 008	5 219	962	2 214	2 765	1 470	96	1 199	68,4
Etelä-Karjala	8 347	6 272	797	2 981	814	1 681	2 074	1 133	92	849	63,9
Etelä-Savo	12 618	8 942	1 080	4 187	795	2 881	3 676	1 558	167	1 952	84,7
Pohjois-Savo	24 279	16 382	2 683	8 320	1 992	3 391	7 896	3 843	236	3 816	98,0
Pohjois-Karjala	17 340	11 646	1 921	4 783	1 979	2 966	5 695	2 881	198	2 616	105,6
Keski-Suomi	26 071	20 256	2 113	11 424	3 337	3 401	5 815	2 813	182	2 819	94,4
Etelä-Pohjanmaa	15 420	12 577	940	7 299	1 502	2 836	2 842	1 361	181	1 300	80,3
Pohjanmaa	12 444	9 901	1 215	5 569	1 081	2 038	2 543	1 213	150	1 181	68,6
Keski-Pohjanmaa	7 538	6 452	553	4 366	708	825	1 086	585	32	469	109,1
Pohjois-Pohjanmaa	51 616	41 212	5 051	24 872	5 147	6 164	10 404	6 435	201	3 768	125,5
Kainuu	9 407	7 573	862	4 580	468	1 664	1 834	1 001	70	763	125,6
Lappi	19 222	15 831	1 820	10 776	883	2 344	3 392	2 114	69	1 208	106,6
Ahvenanmaa	1 007	823	35	634	22	133	184	70	14	100	34,5
Koko maa¹	456 079	352 315	36 781	193 030	58 033	64 583	103 764	50 743	4 733	48 287	82,8
HYKS	131 042	105 445	8 194	56 633	24 081	16 556	25 598	12 924	1 887	10 786	67,6
TYKS	70 471	53 589	6 344	28 684	7 979	10 590	16 883	7 289	927	8 666	78,3
TAYS	87 532	65 756	6 179	35 006	10 691	13 911	21 776	9 345	764	11 668	78,6
KYS	78 517	55 832	7 707	27 787	7 966	12 399	22 685	10 989	771	10 924	96,5
OYS	88 247	71 480	8 332	44 874	7 223	11 076	16 767	10 158	372	6 236	118,9
Koko maa¹	456 079	352 315	36 781	193 030	58 033	64 583	103 764	50 743	4 733	48 287	82,8
Helsinki ja Uusimaa	110 902	90 053	6 416	48 598	22 344	12 713	20 849	10 361	1 700	8 787	67,7
Varsinais-Suomi	40 781	31 731	3 552	17 404	5 580	5 200	9 050	4 081	490	4 479	85,1
Satakunta	17 033	11 814	1 599	5 536	1 332	3 348	5 220	1 969	276	2 974	76,8
Kanta-Häme	12 180	9 074	1 092	4 696	1 317	1 970	3 106	1 560	65	1 480	70,0
Pirkanmaa	47 890	34 997	3 297	18 111	6 573	7 043	12 893	5 223	374	7 295	90,3
Päijät-Häme	11 712	8 839	829	4 721	1 279	2 012	2 873	1 179	142	1 552	55,1
Kymenlaakso	11 794	9 119	981	5 054	922	2 162	2 675	1 429	95	1 150	69,0
Etelä-Karjala	8 347	6 272	797	2 981	814	1 681	2 074	1 133	92	849	63,9
Etelä-Savo	9 146	6 279	867	2 979	584	1 850	2 867	1 134	143	1 590	89,2
Itä-Savo	3 148	2 403	193	1 042	202	967	745	390	22	333	73,2
Pohjois-Karjala	17 665	11 906	1 941	4 950	1 988	3 030	5 759	2 914	200	2 645	105,3
Pohjois-Savo	24 279	16 382	2 683	8 320	1 992	3 391	7 896	3 843	236	3 816	98,0
Keski-Suomi	24 280	18 862	2 023	10 497	3 201	3 161	5 418	2 707	170	2 540	96,1
Etelä-Pohjanmaa	15 750	12 846	961	7 478	1 521	2 886	2 904	1 382	182	1 340	80,1
Vaasa	11 650	9 221	1 158	5 110	1 045	1 909	2 429	1 169	147	1 113	68,5
Keski-Pohjanmaa	8 280	7 127	598	4 819	742	968	1 153	618	34	502	105,4
Pohjois-Pohjanmaa	51 337	40 949	5 042	24 699	5 129	6 099	10 389	6 425	200	3 763	125,7
Kainuu	9 407	7 573	862	4 580	468	1 664	1 834	1 001	70	763	125,6
Länsi-Pohja	6 406	5 407	549	3 929	180	751	999	556	13	429	102,5
Lappi	12 817	10 424	1 281	6 847	704	1 593	2 393	1 558	56	779	108,8
Ahvenanmaa	1 007	823	35	634	22	133	184	70	14	100	34,5

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuun.² Saanut nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

18. Kelan järjestämän kuntoutuksen kustannukset vuonna 2016: sairausryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sairausryhmä		Sairausryhmä	Kustannukset, 1 000 €								
			Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut					Matka kustannukset		Kuntoutusraha
		Kaikkiaan		Toimenpidekustannukset				Harkin- nanva- rainen kuntoutus	Kun- tous- psyko- terapia	Vaativa lääkin- nälinen kuntoutus	
			Kaikkiaan	Ammatill. kuntoutus	Vaativa lääkin- nälinen kuntoutus	Kun- tous- psyko- terapia	Harkin- nanva- rainen kuntoutus				
Kaikki sairaudet ¹			403 059	352 315	351 846	36 777	192 565	58 033	64 583	469	50 743
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	561	542	541	35	431	1	74	0	19
II	C00-D49	Kasvaimet	3 777	3 457	3 454	317	1 963	10	1 165	3	320
IV	E00-E90	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	7 102	6 265	6 262	941	2 494	24	2 804	3	836
	E10-E14	Diabetes	3 233	2 802	2 802	478	326	8	1 990	0	431
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	186 876	169 686	169 382	15 789	83 045	57 477	13 071	305	17 190
	F20-F29	Psykoosit	4 470	3 299	3 297	1 855	546	741	155	1	1 171
	F30-F39	Mielialahäiriöt	53 472	45 231	45 228	7 924	1 515	32 317	3 472	3	8 241
	F40-F49	Neuroosit	30 485	27 305	27 295	2 661	1 899	21 642	1 092	9	3 180
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	17 389	15 675	15 638	1 225	7 856	1 776	4 781	36	1 714
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	22 831	22 547	22 481	335	21 871	8	267	66	284
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	61 109	58 468	58 431	1 889	49 544	68	6 930	37	2 641
	G35	Pesäkekovettumatauti	14 372	14 055	14 052	193	12 442	7	1 410	3	318
	G40, G41	Epilepsia	4 392	3 972	3 966	238	3 462	13	252	6	420
	G80	CP-oireyhtymä	15 654	15 400	15 383	189	15 128	-	67	17	254
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	3 404	3 196	3 191	1 086	1 183	5	918	4	209
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	3 868	3 476	3 470	703	2 313	17	437	6	392
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	24 083	23 119	23 090	838	16 156	15	6 081	29	964
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	2 227	2 012	2 012	162	52	1	1 797	-	215
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	18 559	18 379	18 350	208	15 736	8	2 398	29	180
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	2 925	2 074	2 074	601	299	8	1 165	0	850
	J45, J46	Astma	2 148	1 454	1 454	462	94	8	890	0	694
	J40-J44, J47	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	354	310	310	83	53	-	173	-	44
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	1 468	460	460	256	23	1	180	0	1 008
	L20, L22	Atooppien ihottuma	429	112	112	77	-	1	34	-	318
	L40, L41	Psoriaasi	277	200	200	93	11	-	96	-	77
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	60 528	46 625	46 622	12 349	6 282	277	27 714	2	13 903
	M05, M06, M08	Nivelreuma	6 564	5 931	5 930	409	3 357	6	2 158	1	632
	M15-M19	Nivelrikko	8 080	6 354	6 354	2 343	151	13	3 847	0	1 726
	M45, M46	Selkärankareuma	1 742	1 313	1 313	234	239	10	831	-	429
	M47	Spondyloosi	2 881	2 367	2 367	595	272	1	1 499	0	514
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	9 170	6 844	6 843	1 852	483	57	4 452	0	2 327
	M79	Fibromyalgia	1 927	1 429	1 429	355	57	22	995	-	498
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	16 303	11 972	11 972	3 338	182	99	8 353	0	4 331
XVII	Q00-Q99	Synnynäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	19 582	19 044	19 008	425	17 921	16	646	36	538
XVIII	R00-R99	Muulla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	3 658	3 508	3 474	139	3 064	6	265	34	150
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	10 318	9 214	9 207	912	6 898	17	1 381	7	1 104
		Muut sairausryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	3 846	3 061	3 059	479	934	35	1 612	1	785
		Ei tietoa/omaisille maksetut	9 956	121	121	17	17	57	143	0	9 835

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

19. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2016: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 €										Kustannukset kuntoutujaa kohti €
	Kaikkiaan	Sairauspääryhmä									
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	352 315	6 265	169 686	58 468	23 119	2 074	46 625	19 044	9 214	11 149	3 210
Ammatillinen kuntoutus	36 781	941	15 789	1 889	838	601	12 349	425	912	1 243	1 883
Pohjakoulutus	105	3	42	17	1	-	9	13	1	5	270
Ammattikoulutus	1 578	11	1 218	74	5	11	75	51	22	45	234
Korkeakouluopiskelu	449	2	280	38	3	8	51	15	12	24	311
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 325	46	41	63	5	-	15	86	5	20	2 477
Tyk-kuntoutus	13 134	548	1 583	738	535	263	8 402	22	290	595	3 082
KILLA-kuntoutus	190	9	20	6	12	2	130	2	3	5	733
Elinkeinotuki	13	-	-	-	-	-	8	-	-	-	3 302
Ammatilliset kuntoutuskurssit	5 671	123	3 651	241	44	129	1 103	78	110	157	4 014
Ammatillinen kuntoutus selvitys	5 350	126	2 316	345	121	109	1 395	70	283	215	1 732
Työ- ja koulutuskokeilut	2 152	32	880	180	62	44	701	35	94	88	1 705
Työhönvalmennus	6 797	41	5 757	186	51	37	461	53	90	89	4 352
Tutkimuslausunto	17	1	2	1	-	-	-	1	-	-	537
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	193 030	2 496	83 349	49 581	16 185	300	6 285	17 957	6 905	6 470	6 831
Moniammatillinen yksilökuntoutus	19 117	231	2 744	7 752	2 902	76	1 649	1 020	1 688	548	7 913
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	374	-	-	-	-	-	362	10	2	-	7 336
- Muut yksilölliset jaksot	18 743	231	2 744	7 752	2 902	76	1 287	1 010	1 687	548	7 925
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	6 318	71	3 799	511	344	7	52	788	13	211	6 152
- Kuntoutuskurssit	947	-	98	65	323	-	11	64	-	43	6 717
- Sopeutumisvalmennuskurssit	5 371	71	3 700	446	21	7	41	724	13	168	6 056
Neuropsykologinen kuntoutus	1 620	13	763	162	372	-	16	18	222	29	2 831
Psykoterapia	6 143	4	5 679	175	18	4	39	138	16	49	4 461
Toimintaterapia	28 092	237	17 231	3 479	2 655	27	277	2 382	880	697	3 253
Puheterapia	49 059	208	35 790	2 449	1 672	43	44	4 835	166	2 226	5 025
Musiikkiterapia	5 904	40	4 734	306	39	-	14	692	21	42	3 989
Fysioterapia	75 930	1 693	12 071	34 675	8 075	143	4 195	8 012	3 893	2 667	4 868
Monimuototerapia	677	-	490	18	64	-	-	55	2	-	3 435
Päiväkuntoutus	169	-	49	53	44	-	-	18	4	-	6 495
Kuntoutuspsykoterapia	58 033	24	57 477	68	15	8	277	16	17	109	1 848
Aikuisten psykoterapia	39 281	18	38 822	57	12	8	269	9	14	62	1 788
Nuorten psykoterapia	18 752	6	18 656	11	3	-	8	7	2	48	1 980
Harkinnanvarainen kuntoutus	64 583	2 804	13 071	6 930	6 081	1 165	27 714	646	1 381	3 438	1 890
Opiskelun ja työn apuvälineet	2	-	-	0	-	-	1	-	-	-	551
Ammatillinen kuntoutus selvitys	113	8	47	3	9	0	38	-	1	3	1 795
Moniammatillinen yksilökuntoutus	11 523	239	703	2 374	814	75	5 603	232	607	393	3 051
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	486	-	7	-	-	-	439	22	-	15	5 455
- Muut yksilölliset jaksot	11 037	239	695	2 374	814	75	5 164	210	607	378	2 993
Kuntoutuskurssit	39 339	1 615	4 549	3 104	5 146	1 048	20 804	81	629	1 683	1 556
- ASLAK-kurssit	9 729	508	805	610	531	205	6 199	13	147	666	1 686
- Tules-kurssit	10 736	54	106	397	48	25	9 825	18	176	75	1 240
- Typo-kurssit	4 037	156	65	563	1 062	274	1 484	4	56	128	1 455
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	3 844	27	3 184	40	20	9	181	-	5	369	1 472
- Ammatilliset kuntoutuskurssit	151	1	64	3	1	17	52	-	5	8	2 434
- Muut kuntoutuskurssit	10 841	869	325	1 490	3 484	519	3 062	46	240	437	1 991
Sopeutumisvalmennuskurssit	8 380	911	3 134	1 375	40	34	1 004	315	69	1 330	2 440
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	8 380	911	3 134	1 375	40	34	1 004	315	69	1 330	2 440
Tyk-kuntoutus	371	30	12	25	36	4	241	-	6	10	2 074
Aikuisten psykoterapia	0	-	0	-	-	-	-	-	-	-	23
Nuorten psykoterapia	0	-	0	-	-	-	-	-	-	-	23
Neuropsykologinen kuntoutus	373	-	294	18	14	-	-	-	1	40	5 1 002
Kehittämistoiminta	4 483	1	4 332	32	22	3	22	17	28	14	3 950

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

KUNTOUTUSRAHA

20. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu

Laki Sukuoli	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ²		Lakkautukset	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	77 771	100,0	68 557	100,0	5 782	100,0	3 432	100,0
Terveystuolto	1 397	1,8	1 329	1,9	63	1,1	5	0,1
Erikoissairaanhoidon laki	15	0,0	13	0,0	2	0,0	-	-
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	56 031	72,0	50 345	73,4	3 465	59,9	2 221	64,7
Työterveyshuolto	5 169	6,6	4 907	7,2	179	3,1	83	2,4
Vammaispalvelulaki	9	0,0	7	0,0	2	0,0	-	-
Lastensuojelulaki	496	0,6	451	0,7	17	0,3	28	0,8
Kehitysvammalaki	-	-	-	-	-	-	-	-
Päihdehuolto	3 195	4,1	2 678	3,9	281	4,9	236	6,9
Raha-automaattiasetus	450	0,6	395	0,6	43	0,7	12	0,3
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	367	0,5	350	0,5	11	0,2	6	0,2
Nuoren kuntoutusraha	10 635	13,7	8 075	11,8	1 719	29,7	841	24,5
Lakieto puuttuu	7	0,0	7	0,0	-	-	-	-
Molemmat sukupuolet	77 771	100,0	68 557	100,0	5 782	100,0	3 432	100,0
Miehet	28 388	36,5	24 386	35,6	2 571	44,5	1 431	41,7
Naiset	49 383	63,5	44 171	64,4	3 211	55,5	2 001	58,3

¹ Sisältää myös 45 903 tarkistuspäätöstä.² Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

21. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kuntoutujat	Ikäryhmä				
		16–24	25–34	35–44	45–54	55–64
Kaikki	49 187	11 146	4 853	7 143	13 142	12 903
Terveystuololaki	1 018	40	143	228	361	246
Laki Kelan kuntoutusetuista ja kuntoutusrahaetuksista	34 402	2 603	3 940	5 680	11 022	11 157
Työterveyshuoltolaki	3 475	6	183	723	1 324	1 239
Vammaispalvelulaki	4	2	1	-	-	1
Lastensuojelulaki	209	33	84	65	24	3
Kehitysvammalaki						
Päihdehuoltolaki	1 579	216	467	394	345	157
Raha-automaattiasetus	354	18	31	76	112	117
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	83	23	28	21	9	2
Nuoren kuntoutusraha	8 361	8 346	15	-	-	-
Lakitieto puuttuu	546	279	131	59	46	31

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

22. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä

Määräytymisperuste Sukupuoli	Kuntoutujat	Ikäryhmä				
		16–24	25–34	35–44	45–54	55–64
Yhteensä	49 187	11 146	4 853	7 143	13 142	12 903
Työtuolojen perusteella	24 203	114	1 259	4 529	9 273	9 028
Edeltävän etuuden perusteella:	7 408	995	1 676	1 617	1 899	1 221
-Kuntoutusraha	972	296	213	173	176	114
-Työttömyyssetuus	6 522	717	1 489	1 465	1 738	1 113
-Koulutustuki	1	-	-	-	-	1
Työllistämistuki	3	-	1	-	1	1
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	4 058	1 611	1 355	499	365	228
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	4 857	132	274	378	1 628	2 445
-Työtuloihin perustuva	4 857	132	274	378	1 628	2 445
Nuoren kuntoutusrahan nojalla	8 361	8 346	15	-	-	-
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	1 368	194	490	278	199	207
Poikkeuksellinen määrä	29	1	9	7	8	4
Muu peruste	280	205	53	9	7	6
Ylläpitokorvaus	264	74	77	50	39	24
Molemmat sukupuolet	49 187	11 146	4 853	7 143	13 142	12 903
Miehet	18 017	5 876	2 028	2 521	4 027	3 565
Naiset	31 170	5 270	2 825	4 622	9 115	9 338

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

23. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2016: maakunta, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty

Maakunta Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat ¹	Terveyden- huoltolaki	Laki Kelan kunt- tout.	Työter- veys- huolto- laki	Vam- mais- palve- lulaki	Lasten- suoje- lulaki	Päihde- huolto- laki	Raha- auto- maatti- asetus	Oppi- sopi- mus	Nuoren kuntou- tusraha
Koko maa²	49 187	1 018	34 402	3 475	4	209	1 579	354	83	8 361
Uusimaa	11 326	35	6 999	2 000	1	57	651	83	13	1 542
Varsinais-Suomi	4 080	63	3 005	92	-	37	131	31	7	740
Satakunta	2 469	254	1 655	31	-	9	17	8	2	518
Kanta-Häme	1 470	-	1 130	23	-	3	39	15	3	262
Pirkanmaa	5 365	37	3 530	441	-	7	103	43	7	1 218
Päijät-Häme	1 251	3	879	33	-	3	78	8	1	248
Kymenlaakso	1 484	12	1 047	192	1	-	13	10	4	213
Etelä-Karjala	1 124	30	885	26	1	1	42	4	1	142
Etelä-Savo	1 770	11	1 252	68	-	6	96	15	4	328
Pohjois-Savo	3 000	77	2 156	38	-	16	64	11	6	659
Pohjois-Karjala	2 209	13	1 598	56	-	8	79	10	3	455
Keski-Suomi	2 582	18	1 926	62	-	11	61	24	12	480
Etelä-Pohjanmaa	1 930	147	1 369	127	-	16	31	18	1	237
Pohjanmaa	1 526	89	1 022	166	1	7	43	11	1	203
Keski-Pohjanmaa	647	20	514	20	-	3	11	3	1	82
Pohjois-Pohjanmaa	4 351	173	3 373	54	-	16	50	38	9	671
Kainuu	844	4	666	3	-	1	36	5	6	127
Lappi	1 638	19	1 317	42	-	8	27	14	2	217
Ahvenanmaa	92	13	55	-	-	-	4	3	-	18
Koko maa²	49 187	1 018	34 402	3 475	4	209	1 579	354	83	8 361
Helsinki ja Uusimaa	11 302	35	6 980	1 997	1	57	651	83	13	1 540
Varsinais-Suomi	4 113	63	3 031	92	-	37	131	31	7	747
Satakunta	2 469	254	1 655	31	-	9	17	8	2	518
Kanta-Häme	1 470	-	1 130	23	-	3	39	15	3	262
Pirkanmaa	5 505	37	3 616	450	-	8	105	46	7	1 258
Päijät-Häme	1 322	4	935	38	-	3	78	8	1	257
Kymenlaakso	1 437	11	1 010	190	1	-	13	10	4	206
Etelä-Karjala	1 124	30	885	26	1	1	42	4	1	142
Etelä-Savo	1 311	6	891	59	-	6	85	10	3	261
Itä-Savo	426	5	335	8	-	-	9	5	1	63
Pohjois-Karjala	2 242	13	1 624	57	-	8	81	10	3	459
Pohjois-Savo	3 000	77	2 156	38	-	16	64	11	6	659
Keski-Suomi	2 409	18	1 814	53	-	10	59	21	12	433
Etelä-Pohjanmaa	1 971	149	1 399	129	-	16	31	19	1	243
Vaasa	1 436	86	956	161	1	5	43	10	1	190
Keski-Pohjanmaa	714	21	566	24	-	5	11	3	1	90
Pohjois-Pohjanmaa	4 333	173	3 357	53	-	16	50	38	9	670
Kainuu	844	4	666	3	-	1	36	5	6	127
Länsi-Pohja	513	2	418	4	-	-	12	3	1	75
Lappi	1 125	17	899	38	-	8	15	11	1	142
Ahvenanmaa	92	13	55	-	-	-	4	3	-	18

¹ Sisältää myös muulla perusteella kuntoutusrahaa saaneet.

² Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Huom. Sama kuntoutusrahan saaja voi esiintyä jakaumassa useassa lakisarakeessa. Summasarakeessa henkilö esiintyy vain kerran.

24. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20 a §) vuonna 2016: sairauspäryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli

Sairauspääryhmä		Kuntou- tajat	Sukupuoli	
Sairausryhmä			Miehet	Naiset
Kaikki sairaudet ¹		8 361	4 571	3 790
II	C00-D49 Kasvaimet	34	18	16
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdun- E10-E14 tasairaudet	48	24	24
	Diabetes	17	9	8
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	7 037	3 899	3 138
	F20-F29 Psykoosit	221	88	133
	F30-F39 Mielialahäiriöt	953	229	724
	F40-F48 Neuroosit	718	200	518
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	1 143	820	323
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	1 410	844	566
VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	401	221	180
	G35 Pesäkekovettumatauti	6	-	6
	G40, G41 Epilepsia	87	49	38
	G80 CP-oireyhtymä	156	91	65
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	99	49	50
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	183	94	89
IX	I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	14	8	6
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	4	2	2
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	7	1	6
	J45, J46 Astma	7	1	6
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	-	-	-
	L40, L41 Psoriaasi	-	-	-
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	123	38	85
	M05, M06, M08 Nivelreuma	81	17	64
XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoi- suudet ja kromosomipoikkeavuudet	341	177	164
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sai- raudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	19	10	9
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	22	13	9
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	33	19	14
	Ei tietoa/omaisille maksetut	-	-	-

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

25. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2016: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kustannukset, 1 000 €							Kustannukset kuntoutujaa kohti €/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	€	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	103 764	100,0	59 564	14 729	9 193	11 305	8 974	30,58
Terveystuololaki	657	0,6	29	112	139	228	148	52,39
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	50 743	48,9	11 227	13 544	7 827	9 993	8 152	39,07
Työterveyshuoltolaki	1 258	1,2	3	63	268	461	462	74,46
Vammaispalvelulaki	12	0,0	11	0	-	-	0	24,82
Lastensuojelulaki	529	0,5	51	207	188	77	6	35,19
Kehitysvammalaki								
Päihdehuoltolaki	2 141	2,1	225	660	568	486	201	38,41
Raha-automaattiasetus	122	0,1	5	8	23	44	43	65,66
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	753	0,7	146	221	270	93	23	50,38
Nuoren kuntoutusraha	48 277	46,5	48 184	93	-	-	-	24,43
Lakitieto puuttuu	-728	-0,7	-319	-179	-90	-78	-62	-

26. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2016: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä

Määräytymisperuste	Kustannukset, 1 000 €							Kustannukset kuntoutujaa kohti €/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	€	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	103 764	100,0	59 564	14 729	9 193	11 305	8 974	30,58
Työtulojen perusteella	14 375	13,9	241	1 001	2 624	5 614	4 896	68,32
Edeltävän etuuden perusteella:	19 607	18,9	4 442	6 142	4 516	3 205	1 302	39,79
-Kuntoutusraha	3 627	3,5	1 328	1 061	646	459	133	37,28
-Työttömyysetuus	15 978	15,4	3 114	5 081	3 869	2 745	1 168	40,40
-Koulutustuki	0	0,0	-	-	-	-	0	65,33
Työllistämistuki	2	0,0	-	0	-	1	1	53,61
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	12 007	11,6	5 874	4 959	779	300	95	26,51
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	9 683	9,3	1 072	2 479	1 233	2 178	2 722	68,13
-Työtuloihin perustuva	9 683	9,3	1 072	2 479	1 233	2 178	2 722	68,13
Nuoren kuntoutusrahan nojalla	48 277	46,5	48 184	93	-	-	-	24,43
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	440	0,4	69	183	111	60	18	3,80
Poikkeuksellinen määrä	112	0,1	1	62	20	26	3	49,23
Muu peruste	-853	-0,8	-356	-228	-112	-89	-68	0,00
Ylläpitokorvaus	114	0,1	36	39	23	11	5	0,00